

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET ·

N:r 41 (720).

LÖRDAGEN DEN 13 OKTOBER 1900.

13:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR: IDUN ..... KR. 5:— IDUNS PRAKTUPPLAGA ..... 7:50 IDUNS MODETIDN. MED PL. > 5:— IDUNS MODETIDN. UTAN PL. > 3:—	UTGIFNINGSTID: HVARJE LÖRDAG. LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3. REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	BYRÅ OCH EXPEDITION: KLARA S. KYRKO GATA 16, 1 TR. ÖPPEN KL. 10—5. ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646	KOMMISSIONÄRER ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR. STOCKHOLM IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.
---	--	---	--	---

A. Blomberg foto.

HANNA SJÖBERG.

GUSTAF SJÖBERG.

GUSTAF OCH HANNA SJÖBERG.

DEN, SOM PÅ AFTONEN den 4 oktober gick förbi det hus vid Klara kyrkogård i Stockholm, där *Lyceum för flickor* har sin skolsal, kunde af de festligt strålande fönstren förstå, att något ovanligt var på färde. Steg man uppför traporna, möttes man af ett sorl utaf hundratals ungdomliga röster, och trädde man in, såg man en ström af festklädda, glädjestrålade unga kvinnor röra sig i de stora, flaggprydda, blomsterdoftande skolsalarna. Medelpunkten i denna glada församling, den till hvilken allas blickar riktades, voro skolans rektor, doktor *Gustaf Sjöberg*, och hans hustru och trofasta arbetskamrat, fru *Hanna Sjöberg*, hvilkas för tidningen nytagna porträtt Idun i dag meddelar.

Orsaken till festen var, att skolan denna dag fyllde 25 år och att många af hennes lärare och lärarinnor och forna lärjungar samlats för att träffa hvarandra, återupplifva gamla minnen och bringa en tacksamhetens hyllning åt dess värderade och afhållna rektor och hans fru.

Redan tidigt på förmiddagen hade deputationer af lärare och lärarinnor samt elever uppvaktat doktor och fru Sjöberg för att till

dem öfverlämna ett penningebelopp, afsedt till en stipendiefond för läroverket.

Klockan 1 samlades dess lärarpersonal, elever och deras föräldrar i Vetenskapsakademien, där rektor lämnade en intressant öfverblick af kvinnobildningen i vårt land och skolans inspektor varmt talade för skolan och till de unga. Och på aftonen hade, som sagdt, i skolans till högtidssalar förvandlade skolorum stämt möte en stor del af läroverkets forna lärjungar, däribland ett betydligt antal »studentskor», af hvilka många nu voro välbeställda fruar och mödrar. Öfverallt hördes glada utrop af igenkännande och utbyte af hjärtliga hälsningar mellan lärjungar och lärare samt mellan gamla kamrater, som af tidens ström förts åtskils, men nu af denna afton sammanförts i den forna välkända skollokalen. Sång, musik, tal både på vers och prosa omväxlade med hvarandra, och när man skildes åt, var det med en varm känsla af tacksamhet för hvad läroverket gifvit, ej blott för skolan, utan för lifvet, och en känsla af samhörighet med den läroanstalt, som gjort en så betydande insats i vår kvinnobildnings utveckling.

Rektor vid Lyceum för flickor, doktor *Gustaf Sjöberg*, föddes i Visby den 26 sept. 1844, blef docent i filosofi vid Upsala universitet 1868, var lektor vid Nya elementarskolan i

Stockholm åren 1871—1881 och lärare vid Ateneum — den s. k. Staaffska skolan — 1871—1875 samt har sedan en följd af år varit föreståndare för den teoretiska profärskursen i Stockholm. År 1874 ingick han äktenskap med *Hanna Tillander*, född i Ål uti Dalarna, äfven hon under några år anställd vid Ateneum, där hon gjorde sig bemärkt såsom skicklig lärarinna.

De båda makarna, bägge framstående pedagoger och förenade i ett sällsynt lyckligt äktenskap, besjälade af brinnande nit för ungdomens uppfostran, öppnade den 4 oktober 1875 den lilla enkla skola, som nu i pedagogiska kretsar och af allmänheten är så välkänd under namnet Lyceum för flickor och som nu ägt bestånd i 25 år. Den unga skolan växte förunderligt fort, tack vare hennes begåfvade, nitiska grundläggare — kanske också till dels emedan just då den kvinnliga ungdomens kraf på högre uppfostran började göra sig gällande, och efter att 1878 hafva erhållit statsanslag, utvecklade hon sig mot sitt föresatta mål, att vara en fullständig läroanstalt för flickor ända upp till studentexamen, med sådan snabbhet, att hon 1882 erhöi dimissionsrätt. Årligen utexamineras där ett antal kvinnliga studenter — de uppgå snart till ett hundratal — och de kunskaper skolan meddelar utmärka sig genom en sällsynt grundlighet och reda, på samma gång som hennes klarseende föreståndare satt sig som märkesmål att, så vidt sig göra låter, undvika den tyvärr så ofta förekommande öfveranstängningen i våra flickskolor.

Åtskilliga af våra yngre kvinnliga förmågor — vi nämna medicine doktor Anna Stecksén, tandläkaren fru Alma Hård af Segerstad, fröken Sigrid Leijonhufvud — hafva där förvärfvat sig det mogenhetsbetyg, som varit första steget till den bana de nu med framgång besträdat.

Den betydelsefulla insats i den kvinnliga ungdomens skolbildning, hvilken rektor och fru Sjöberg genom sitt grundliga, samvetsgranna och på rik pedagogisk erfarenhet fotade arbete gjort, har åt Lyceum för flickor förskaffat en framskjuten plats bland vårt lands bildningsanstalter. Men så hafva de också i sällsynt grad uppgått i sin skola, de hafva hvarken skytt möda, arbete eller ekonomisk uppoffring, och då Idun i dag tecknar deras bild, skall helt säkert af många bringas dem ett hjärtligt tack för deras långvariga, framgångsrika arbete jämte en uppriktig önskan, att Lyceum ännu många år måtte få stå under deras inriktade ledning.

ELLEN WHITLOCK.

KVINNORNAS FREDSKONGRESS I PARIS.

BREF FRÅN IDUNS SPECIELLA KORRESPONDENT.

Paris oktober 1900.

»L'ALLIANCE UNIVERSELLE DES FEMMES POUR LA PAIX»* har nu här afhållit sin första kongress. Till samlingslokal hade kongressen fått sig upplåtet »Palais égyptien», hvars ägare, M. Philippe Boulad, är hängifven anhängare till fredssaken. M:me Boulad är alliansens vicepresident för Syrien.

M:me Wiszniewska förklarade kongressen öppen och hälsade medlemmarna välkomna.

PRINCESSAN WISZNIEWSKA.

Sekreteraren, M:me Marya-Chéliga, förde ordet och ledde nästan uteslutande förhandlingarna. Vid morgon-sammanträdena voro vi nästan »en famille», men på e. m. var salen fylld med kongressmedlemmar och tillfälliga besökande. På estraden voro samlade kring ordföranden och sekreteraren utländska delegerade samt föreståndare för

grupper i Frankrike. Sverige var värdigt representeradt af fru Fanny Petterson, vicepresident för Sverige, Tyskland af fru Lina Morgenstern, Danmark af fru Fredrik Bajer.

Det vidlyftiga programmets tre hufvudpunkter voro: 1:o *Kvinnans roll som fredsapostel*, 2:o *Uppfostran i fredens tjänst* och 3:o *Fredstankens praktiska tillämpning*.

Jag vill i största korthet redogöra för några af kongressen uttalade önskemål och återger här det första ordagrant:

»I betraktande af, att de första moraliska begrepp, som gifvas barnen, vanligen utöfva stort inflytande på karaktärsbildandet, uppställer kongressen som önskemål, att mödrar och uppfostrarinnor så väl som alla, hvilka leda och utveckla barnasinnets, bemöda sig att i och för undervisningen studera rättvisans, människorättens, godhetens och det sanna broderskapets grundsatsar med världsfreden som mål.»

Det andra önskemålet gäller historieundervisningen, hvilken i Frankrike liksom i vårt land icke är ägnad att hos barnen implanta fredstanken. Så länge krigiska idrotter förhärjligas, under det att fredliga stordåd blott nämnas i förbifarten, få barnen en falsk föreställning om ett lands sanna storhet. Under-tecknad fick tillfälle yttra sig i denna viktiga fråga samt i den följande.

Vidare afhandlades den roll som fredsapostel kvinnan kan och bör spela i sjukhus, barnhem, fängelser. Äfven i salongerna, i det dagliga umgänget som maka till riksdagsmän, diplomater, militärer, som läkare och advokat har kvinnan ett stort fält för sin verksamhet i fredens tjänst. En kvinna med hjärta tillåter ej, att en duell utkämpas för hennes skull, och är hennes plats på tronen, bör hon använda sitt inflytande att hindra krig. Som skriftställarinna, journalist, artist bör hon använda sin talang i ädla syften och icke med penna eller pensel förhärjliga barbariet.

Hvarje ord, yttradt i ett barns närvaro, bör noga vägas, ett godt exempel sår goda frön till framtida skörd. Ur barnets åsyn bör

bannlysas allt, som hos detsamma kan väcka onda böjelser, såsom grymhet mot den svage. Flere talare uppträdde energiskt mot de moderna leksakerna, som ofta äro ägnade dels att hos barnet alstra håg för krigiska bragder, tennsoldater, fästningar, dels sådana som väcka dess begär att förtrycka, bössor, piskor, fågel-snaror.

Kongressens öfriga önskemål med afseende på uppfostran gå ut på att hos barnet väcka känslor af samhörighet, broderskap, barmhärtighet, väcka mildare seder, sann fosterlands- och frihetskärlek, afsky för allt kränkande af annans rätt, hvaraf anfallskrig är den brottsligaste yttringen. För att sätta en gräns för denna barbarism är upprättandet af internationella skiljedomstolar fredsvännens käraste önskemål.

Sekreteraren redogjorde ganska utförligt för »alliansens» utbredning, från dess första anspråklösa början till denna dag, då den räknar 5 millioner medlemmar i skilda delar af jorden. Ett besök i »alliansens» utställning i Kongresspalatset ger en föreställning om dess verksamhet.

Som mäktiga medel i fredens tjänst uppställde kongressen fredsföreningarnas samverkan med kvinno- och välgörenhetsföreningar, internationel brefväxling, vänskapsband knutna mellan personer af olika nationalitet, kongresser, bibliotek med fredslitteratur, lärjungars ferieresor, populära sånger och bilder med fredlig tendens.

Under en af kongressdagarna var en högtidlig mottagning för kongressens medlemmar anordnad i *Hôtel de Ville*. Den uppriktigaste hjärtlighet präglade denna mottagning, hvarmed staden Paris hedrade kongressen. M. Eseudier, municipalrådets vicepresident, tackade alliansen i ett anslående tal för redligt arbete i fredens tjänst. Jag anför talet i ordagrann öfversättning:

»Mina damer! Jag har den äran att framföra municipalrådets värnadsfulla lyckönskningar. I förtjänen dem som kvinnor och äfven med anledning af den ädla sak, för hvilken I sträfven.

Kvinnovärf är dagens fråga. En del berömmes, andra tadlas. Edert, mina damer, icke blott undgår all kritik, utan väcker allmän sympati.

Att arbeta för att kväfva hatet, mildra sederna, utbreda fredstanken, detta är hufvudsakligen kvinnans uppgift, det är hennes historiska roll, hennes kallelse.

Vid hvarje tidpunkt och i hvarje land hafva kvinnorna varit sin tids sabinskor. Om de icke lyckats så ofta som de bort att skilja de stridande, hafva de dock alltid genom sitt välgörande inflytande mildrat stridens följder. Till och med i de mest barbariska tider har deras dygd slipat bort råhet och våldsamhet hos deras manliga följeslagare.

Därför, mina damer, är det icke underligt, att er förening inom fyra år samlat millioner medlemmar. Jag vågar säga, att de kvinnor, som sälla sig till er, icke göra det efter mogen öfverläggning, utan blott följa en naturens impuls.

»Alliance universelle» är en uteslutande kvinnlig skapelse, och det är mig en kär plikt att offentlig lyckönska de ädla kvinnor, som äro dess upphof.

Detta initiativ var en nödvändig följd af tidsandan. Föreningar, kongresser, diplomatiska konferenser hafva uttalat sig till förmån för allmän afväpning och mellanfolkliga skiljedomstolar, och om arbetena icke alldeles gifvit väntadt resultat, hafva de åtminstone visat, att tanken på världsfreden icke mer tillhör drömmarnas rike, utan är en utförbar möjlighet. Det öfriga beror på nit, och ur denna synpunkt visar edert arbete, mina damer, en ny afgörande sida af kriget mot kriget.

Kvinnorna hafva en mängd egenskaper, som göra dem till förträffliga apostlar. De äro födda att locka och mäktiga att öfvertala. Det behag, som de utveckla, är mer öfvertygande än den skickligaste bevisföring. Deras takt, skicklighet, uthållighet äro ojämförliga, och när de äro besjälade af en tanke, gifva de ädelmodigt hjärta och nerver. Voltaire har sagt: »Alla människans bevisföringar gå icke upp emot en kvinnlig känsla.»

Utom edert arbete som fredsapostlar hafven I en stor uppgift, mina damer, som systrar, hustrur, mödrar.

I synnerhet som mödrar hafva kvinnorna i sin hand mänsklighetens framtid. Vi se, att många framstående män till stor del blifvit det genom sina mödrar.

De barn, som äga lyckan att uppfostras af mödrar, medvetna om sina plikter och skickliga att uppfylla dem, medföra dyrbara skatter för hela lifvet.

Må därför mödrarna bemöda sig att med modersmjölken låta barnen insupa goda lärdomar. Må de bilda goda själar, som fatta broderskapets stora tanke, då skall ock omsider national- och rashat slockna af sig själf. Staden Paris tackar er, mina damer, för valet af säte för eder första internationella kongress. Vår arbetsamma och fredliga hufvudstad har alltid tjänat fosterlandet och arbetat i mänsklighetens tjänst. Hon förtjänar, att inom hennes murar det endrärkts internationella storverk blef invigt, till hvars oförskräckta apostlar I, mina damer, gjort er.»

Kongressens och alliansens ordförande, prinsessan Wiszniewska, samt sekreterare, M:me Marya-Chéliga, tackade därpå municipalrådet och Seineprefekten i formfulländade ordalag. Till sist serverades en splendid lunch. I skummande champagne drucko vi skålen för den internationella endrärkten och för världsfreden.

Nästa kongress skall hållas i Berlin 1903.

LOUISE FRAENCKEL.

GENSVAR.

J a, det är tid att låta muren falla, den mur, som hjärta ifrån hjärta stänger, de tusen hemmen, öppne de sig alla för detta strålesken, som fram sig tränger!

Nu räckte hvar den andra handen ärligt och säge trofast så: »väl mött, du kära!» Nu famne tanke allt hvad rikt och härligt af blad och blomma, jorden kan beskära!

Ack, länge nog har kyla rådt ibland oss, som främlingar vi gått — men nu vi bryta med fröjd den boja, som allt hittills band oss, och allt vårt vackraste som syskon byta!

IDA GRANQVIST (Adi).

GENOM ELDHAFVET. SKISS FÖR IDUN AF JOHN HANZÉN.

TREDJE VÅNINGEN i det stora huset vid Hakonstorg hade varit rikt upplyst till långt öfver midnatt. Sent hemvandrande sällskap hade stannat på torget och hållit en serenad eller höjt lefverop, allt efter stämning och smak, och för hvarje sådan hyllning hade ett ungt par trädt fram till fönstret och tackat med champagneglas i hand. Och regelbundet hade en polis-konstapel nalkats med afmätta steg och uppmanat herrarna att gå hem till sig. Slutligen började äfven gästerna troppa af under sorl och glam. De unga nyförlovade skiljdes på trappan med en lång kyss — så lång att han, som stått hela natten i en mörk vrå af torget och i fanatisk envishet stirrat mot de upplysta fönstren, vände sig bort med sammanbitna tänder.

När vagnen, i hvilken den unga fästsmön tagit plats, rullat bort och ljusen börjat släckas i festsalarna, begaf sig äfven den dystra skepnaden från torget hem. Nu brötos alla fördämningar inom honom. Först rasade och förbannade han, sedan kved och bad han, slutligen höjde han sig och teg. Han var en slagen man.

* Idun har förut i n:o 52 för 1898 redogjort för denna förening och dess verksamhet samt äfven skildrat dess stiftarinna, prinsessan Wiszniewska.

SOMATOSE

Erkändt bästa krafthöjningsmedel.

Ökar aptiten i hög grad. Erhålles på apotek.

Hvem var han? Hans namn var Jakob Winter — mera säger jag ej.

Och de förlofvade? Hon kallades Ingrid och han hette Tom.

*

I den tidiga morgonen, medan natten ännu hvilade tung öfver staden, väcktes de sofvande och de, som vredo sig i sömnlös oro på sitt läger, af skrällande trumpetstötter och det skräckinjagande bullret af vildt framstormande hästar och vagnar.

Elden är lös! Genom fönsterrutorna kan man se, hur han färgar husgaflarna ljusgula, och hur ett fladdrande sken dansar öfver de kopparröda taken och blänker i tornspirans messingskupol.

När Jakob Winter hunnit tränga sig fram genom den gapande hopen, stod det stora huset vid Hankonstorg i full låga. Flere fönster voro redan utbrända och små röda flammor ilade lekfullt upp och ned på de förkolnade träresterna. Våldiga eldmassor pressade sig mot nya fönster, så att glaset med ett sprödt klingande trycktes ut, hvarpå de i vild glupskhet stucko ut sina mörkröda tungor och slukade i sig fönsterposter och sidobetäckning, sträckte sig uppefter den kala väggen, slickade sten efter sten och undersökte fog efter fog. Det fräste och surrade, det smällde och brakade, ångsprutan pustade, brandchefens kommandorop förnummos som vilda rytanden, vattenmassorna flödade, men elden lät sig af ingenting hindras i sin framfart.

I slutet trupp gingo nu lågorna upp för stora hufvudtrappan liksom till det afgörande sista slaget. De trängdes och väsnades och uppfyllede hela den stora passagen med rök och eld.

Då hördes plötsligt ett rop uppe från det brinnande huset. Allas ögon riktades dit. I tredje våningen syntes en man stå vid ett fönster, färdig att kasta sig ut. Men just som han skall ta språnget, ryggas han tillbaka och försvinner.

»Det är Tom! Rädda honom!» hörde Jakob en förtviflad kvinnoröst ropa vid sin sida. Han vände sig om, och framför honom stod Ingrid med af fasa stela drag. Det susade i hans hufvud och hans hjärta stod ett ögonblick stilla. Stygga, djävulska tankar genomfor hans hjärna som tysta blixtar i en kvaf och molntung natt. Gudarne hade åtagit sig hans hämnd, skulle han då träda emellan! Han kände sig ond in i själen, ondare än den onde.

Då Ingrid fick se honom, ryste hon till vid den blick han riktade på henne. Men i sin ångest hade hon intet val. Hon utsträckte sina händer mot honom och hennes själ låg i hennes ögon. Han kände den blickens makt — han hade känt den förut — den bad honom om lifvet, och den måste bönhöras.

Besinningslöst rusar han in i det brinnande huset, uppför de halft förkolnade trapporna, uppbinner de frässande eldmassorna och störtar sig genom dem, känner sitt hår svedas och skinnets krympa ihop i sitt ansikte. Han vet knappast, hvad han gör eller hvar han är, men ilar som en hypnotiserad genom eld och rök, tills han stannar framför en stängd dörr. Med en öfvermånsklig kraftansträngning slår han in dörren och träder in i det rökfyllda rummet. Han famlar sökande omkring i det kväfvande mörkret, tills han snafvar på någon ting, som ligger mjukt och tungt på golvet. Han böjer sig ner, tar den tunga, slappa kroppen på sina starka armar och rusar ut.

Lågorna ha nu nått den öfversta trappan och möta honom med vilda, roflystna gap.

Återvägen är stängd. Offren kunna ej undgå dem.

Men bakom och genom lågorna kände han ett par ögon, som tvingade honom att trotsa och besegra elddöden. Skyndsamt kastade han af sig rocken och svepte den omkring sin skyddslings hufvud, hvarpå han med hoppressade läppar och halfslutna ögon störtade sig i det brusande eldhafvet med sin börda. Han halkade och gled, kom åter på fötter och sprang ett långt stycke, snafvade och kröp på sina knän i glödande aska och brännhet lava, var nära att blifva liggande, men kände ånyo de tvänne ögonens allmakt, reste sig och rusade vidare — utför! — utför! — med eld i håret, eld i kläderna, eld framför sig och eld bakom sig, eld öfverallt, inom och utom sig . . .

Hvad sedan hände, minns han ej mer. Han trodde sig ha hört ett jubelrop; därpå hade han fallit, oförmögen att vidare resa sig. I halfmedveten dvala hade han då känt sig upplyftad af varsamma händer och bortförd — han visste ej hvart. Han hade med en förtviflans ansträngning sökt komma så mycket till sig själf, att han ännu en gång kunde uppfånga hennes blick, men han fann den ej mer. Det blef då så kallt och mörkt omkring honom, och med ett sakta kvidande föll han tillbaka mot vagnens dynor och somnade in i medvetlös förgätenhet.

*

När han åter slog upp ögonen, fann han sig med förvåning ligga på ett sjukhus. Vid hans bädd stodo två läkare — han kände dem båda — och vid det med medicinflaskor och andra sjukvårdsartiklar belamrade bordet stod en sköterska i stort vitt förkläde. Och alla betraktade honom med ängslig väntan. Han förstod, att han måste vara sjuk, men han kunde ej få klart för sig hur eller hvarför. Han försökte tala, men läkaren tecknade åt honom att vara tyst. Han slöt ögonen liksom för att sofva, men hjärnan arbetade i febril brådska med att framkalla och fasthålla de töckenbilder, som föresväfvade hans fantasi.

Han tyckte sig höra hafvet brusa och dåna, vågorna reste sig skyhögt mot den eldflammande himlen och kastade sig därpå rytande in öfver landet för att draga med sig i djupet allt, som kom i deras väg. Öfverallt hördes rop och jämmer, klagan och gråt. Plötsligt kom en stor jättevåg hvälvande emot honom. Hon slöt honom tätt till sitt bröst och bar honom ut, långt ut åt det vida hafvet. Jorden försvann för honom, alla lifsband voro lösta, han hörde ej längre till denna världen, men hade ej heller nått den andra. Då blef med ens allt så stilla. Himlen blef så oändligt hög och ljus, tystnaden så underbart ren och mäktig. Han anade en ny, högre och ljusare värld, och han drefs mot dess kust som en lösryckt ros, kastad på vågen. Men då, när det gamla landet höll på att försvinna vid horisonten, greps han af en sorgfylld längtan och kärlek till detta land. Han ville se det ännu en gång, tillvinka det sitt sista farväl . . .

Plötsligt öppnade han ögonen och hans blick irrade sökande omkring, utan att finna hvila. Då vinkade läkaren åt Ingrid och Tom, hvilka hittills måst hålla sig i bakgrunden, att komma fram.

Det är slutet, sade doktorn och trädde till sidan.

När Ingrid gråtande lutade sig öfver bädden, kom det en igenkännandets glädje öfver den döendes ansikte. Han famlade efter hennes händer och höll dem sedan krampaktigt fast, under det tårar stilla välle fram ur hans ögon. Han sade ingenting, förrän lifslågan

började flämta, så att den hvarje ögonblick tycktes färdig att slockna. Då hviskade han svagt leende:

»Jag gaf honom åt dig!»

HOS »SVERIGES MARRYAT».

LEIJONSKÖLD-OXENSTIERNA! Det namnet klingar högt för hvarje svensk, det minner om ovanliga statsmän, mäktiga prelater och utmärkta skalder. Namnen Axel, Bengt och Gabriel fästa vid den Oxenstiernska vapenskölden minnet af hvad Sverige ägt stort, kraftfullt och skönt!

Och vårt lands Marryat, tullinspektoren i Engelholm, friherre M. G. Leijonsköld-Oxenstierna gör härvidlag intet undantag från sina fäder. Hans namn har god klang inom vårt lands litteratur, hvarje nyutkommet arbete af hans hand — många af dem äro öfversatta på främmande språk — hälsas med förtjusning, och det unga Sverige följer med glänsande blick och kinden i brand hjältarna i hans sjö- och äfventyrsromaner genom deras faror och äfventyr, deras segrar och nederlag. De friska och liffulla skildringarna från dagar, då stridens vågor gingo höga så väl inom som utom Sveriges landamären och mången af dess tappra söner slutade sin bana i Hildurs blodiga lek, rycka ovillkorligen läsaren med sig, intresset och spänningen växa för hvarje sida, och när så slutet hinnes och hjältens saga är all, är det med en suck af saknad man sluter boken och ställer upp den på hyllan bland dess många kamrater.

Friherre Oxenstierna är nämligen en mycket produktiv författare. Nästan årligen utkommer något större arbete af hans hand och otaliga äro de smärre historiska berättelser, skildringar ur sjömanslifvet, poem m. m., hans flitiga penna under årens lopp strött omkring sig i åtskilliga tidskrifter.

Ty friherre Oxenstierna älskar arbetet, han äger i rikt mått arbetsglädjens dyrbara gåfva, denna för framgången af allt arbete så nödvändiga häfstång.

Det var en vacker augustieftermiddag vi begåfvo oss till Andersro, ett behagligt litet Tusculum i närheten af Engelholm och dess furnplantering. Om baronen var hemma och tog emot? Jo visst, var så god och stig på! Baronen kom oss genast till mötes, med sin vanliga älskvärdhet hälsande oss välkomna och ställande sig helt och hållet till vårt förfogande.

Snart befinna vi oss inne i salongen, som med sina målningar, sin våldiga vapensamling, sina dyrbara antikviteter och mångahanda kuriosas gör ett anslående intryck.

Baron Oxenstierna ser våra blickar söka de många vapnen från alla tider och land, hvilka i smakfullt ordnade grupper pryda väggarna, och är strax beredvillig att svara på alla våra frågor.

»Den här långa värjan har tillhört fältmarskalken Königsmarck och denna» — han visar på en väldig sticksabel — »Lars Gothenhielm. Där uppe vid sidan sitta den ryktbare sjöröfverens bälterör. Den här — en elegant paradvärja med i guld inlagdt fäste — har varit Baltzar v. Platens. Den kom i konung Carl XV:s ägo och han skänkte den åt mig. Se här ha vi ett Tempelherresvärd, det bär årtalet 1406. Se, hur väl fästet är utfördt, serafimerna af pläteradt guld och så fina inläggningar för resten!»

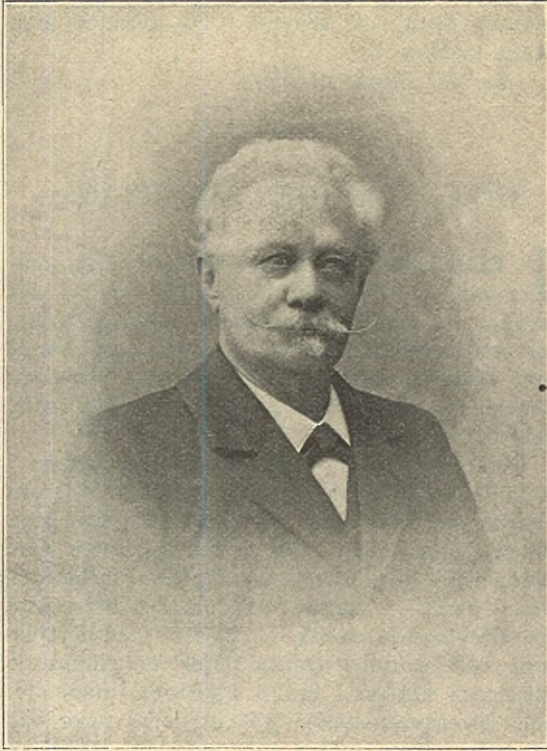
Hvilken präktig, dyrbar samling af arabiska och japanska dolkar, kolossala janitscharsablar, tunga runsvärd, smidiga turkiska krok-sablar och våldiga pampar! Af blanka harnesk

utmärkta brödsorter samt för
Guldmedalj Stockholm 1897 för
framstående industriell verksamhet.
Begär priskurant.

Delikatess-Spisknäckebröd
Högsta grad af mörhet.

SPIS- och KNÄCKEBRÖD
i många olika sorter.

C. W. SCHUMACHER
Kongl. Hofleverantör. — 17 Norrlandsgatan 17 — Stockholm.

FRIHERRE M. G. LEJONSKÖLD-OXENSTIERNA.

och tunga hjälmar, rostiga hillebarder och stora ryttarpistoler!

Det här harnesket öfver dörren till biblioteket bars af en Oxenstierna under en stormning vid belägringen af Demmin. Uppe vid halsen synes flere märken efter kulor och hugg; det där långa, djupa hugget tvärs öfver bröstet fick han vid sitt försök att rädda kungen, som råkat ut för en fiendehop och höll på att bli tillfångatagen.

Och vi gå vidare och ha alltjämt tillfälle att beundra antikviteter och konst saker, högyggade stolar i stil Louis XV, hvilka tillhört Bengt Oxenstierna, präntade böcker, småsaker och kuriosa af alla slag. Men pärlan i friherre Oxenstiernas antikvitetsamling är dock ett litet skåp, som med sina otaliga lådor och klaffar, sina inläggningar i elffenben och ebenholz just är ett sådant, som förstasig-påare betrakta med förtjusning, och som de bruka undersöka med giriga ögon och ifriga fingrar.

Det har tillhört Axel Oxenstiernas maka, Anna Bååt, och i dess fack och lådor har hon förvarat sina trådnystan och garnhärfvor, sitt silke och guldtråd och broderier. Vid detta

lilla skåp har hon suttit, den stolta hustrugan på Tidö slott »och sömmat i silke och sömmat i guld», medan tankarna gått vida, ut öfver hafvet till Tyskland, där sönerna stridde, kämpande för Sveriges sak, och maken, den store rikskanslern, i sin säkra hand samlade diplomatiens och statskonstens hemligaste trådar.

Men hvad är det, som kastar strålar likt guldglans där borta från hörnet? En liten ask med medaljer, räddningsmedaljer! Franska medaljer med Napoleon III:s bekanta drag och fält i tricolorfärgadt band; vår egen kungs ädla hufvud blickar oss till mötes från en annan.

»Den franska medaljen fick jag, när jag räddat kapten och besättning på briggen Margaretha, och den här» — han visar på den svenska — »när jag lyckats draga en lots och hans son upp ur vågorna. Det var vintertiden och vattnet iskallt, ett styft arbete hade jag, innan jag fick dem upp. Också höll jag själf på att stryka med på kuppen, fick lunginflammation och sväfvade mellan lif och död under veckor. Denna medalj med drottning Josefinas bild öfversändes till mig af den ädla furstinnan, när hon fått reda på, att jag under årens lopp lyckats rädda sammanlagdt 34 personer ur lifsfara.»

Trettiofyra människolif! Han sade detta så enkelt och anspåklöst, som vore det ingenting ovanligt alls! Och likväl, hur många människor kunna uppvisa något liknande? Jag tänkte på de segrar, som vinnas i det tysta, på de ädla handlingar, som icke basunas ut af krigstrumpeten eller stråla på historiens blad — de lysande riddarne och tappra krigsöfverstarne kunna med stolthet blicka ned på sin ättling, som vunnit ovansklig ära i människokärlekens tjänst!

Vi träda så in i biblioteket med dess stora bokskåp från golf till tak, tidskrifter, taflor och porträtt. Vackra dukar af berömda svenska mästare och af den talangfulle värden själf ge sin prägel af konstnärlighet åt det lilla rummet. Friherre Oxenstierna är nämligen äfven lycklig målare och hans marinmålningar vinna erkännande af framstående konstnärer. Han känner och älskar hafvet och målar det i alla dess skiftningar, från när skeppet ligger för stiltje »på vindlös våg», tills när sjön brinner hvit, stormbyar rasa och dånande bränningar hota att uppsluka roderlös farkost. Han har haft tillfälle att grundligt studera hafvet, det nyckfulla, mångskiftande, under den långa tid han i tullverkets tjänst var anställd ute på Lilla Känso i Bohuslänska skärgården.

FRIHERRE LEJONSKÖLD-OXENSTIERNAS ARBETSNUM. EFTER FÖR IDUN TAGEN FOTOGRAFI AF J. GELLBERG.

C. Dahlquist foto.

FRÅN DET MODERNA STOCKHOLM: STUREPLAN OCH BIRGER-JARLSGATAN. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

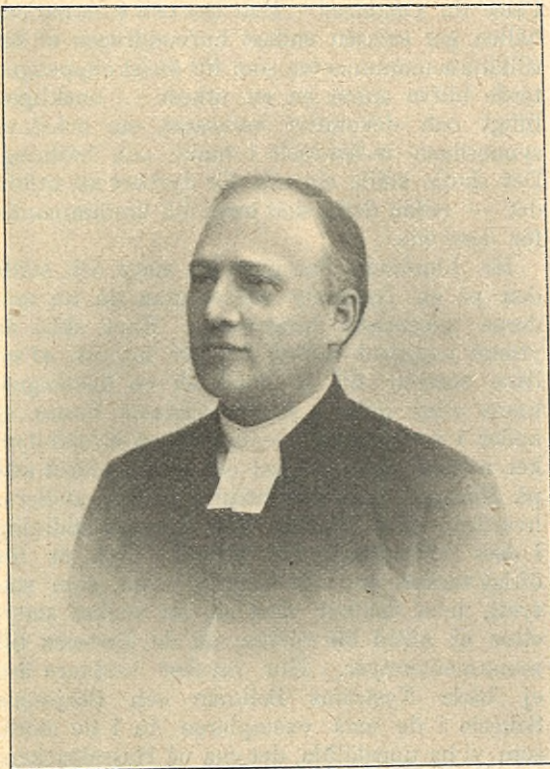
Det var under denna tid friherre Oxenstierna kom med i Göteborgs litterära värld. Victor Rydberg, S. A. Hedlund, Axel Krook, Maurits Rubenson m. fl. räknades till hans intima vänner. Han var medlem af den hufvudsakligen af publicister stiftade föreningen Vargklyftan, och de ofvannämnda skriftställarne, jämte många andra »vargar», företogo stundom under vackra somrardagar sina »vikingatåg» utåt skärgården och gjorde »strandhugg» hos sin kamrat Aldebaran, friherre Oxenstiernas dåvarande litterära märke.

»Victor Rydberg kom ibland ut till mig på Runskär, han stannade flere dagar, och vi seglade och fiskade och njöto af friluftslivet. Ja, Rydberg, det var en man det!» Och den gamle ädlingen försjunker under några minuter i drömmar, medan hans blick söker de välbekanta dragen af sångaren på Ekeliden, hvilrens bild hänger uppe på ena väggen vid sidan af S. A. Hedlunds.

»Hedlund, ja, vi växla ännu årligen på vår gemensamma födelsedag 24 februari, själfva revolutionsdagen, ibland skämtsamma, ibland

allvarliga hälsnings- och lyckönskningstelegram.»*

Den 24 februari är en bemerkelsedag i Engelholm. Då svajar den blågula duken högt i topp från flaggstänger och båtar, och frågar man om orsaken till festskruden, får man svaret, att baronen på Andersro i dag firar sin födelsedag. Ty populär i den lilla staden är förvisso friherre Oxenstierna. Känd af alla, stora som små, är den silfverhårige gamle med de lifliga ögonen, den raka hållningen och den spänstiga, ungdomligt raska gången, och för alla har han en vänlig hälsning, några

KALMAR STIFTS NYE BISKOP H. W. TOTTIE.

FÖRSTE PRISTAGAREN CARL HYLLENGRENS FÖRSLAG TILL SERGELSTOD I STOCKHOLM.

hjärtliga ord.

Friherre Oxenstierna har alltid varit och är alltjämt varmt intresserad af sport och friluftslif. Under Känso-tiden eröfrade han år 1868 och därpå följande trenne åren med sin kutter Sjöfröken första pris vid Göteborgs segelsällskaps regattor. Efter sin förflyttning till Engelholm var han med om att där bilda en sport- och velociped-

* Denna uppsats skrefs före S. A. Hedlunds död.

HERTIGEN AF ABRUZZERNA MED UPPVAKTNING PÅ PROMENAD I STOCKHOLM. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

klubb, blef dess ordförande och verkade ifrigt för att höja intresset för rodd, segling, målskjutning o. d. Än i dag kan man ganska ofta få se friherre Oxenstierna på sin cykel företaga långa utfärder i trakten.

Han vill se ungdomen hurtig och lefnadsfrisk — själf är han, trots de 68 åren, rörlig och rask som en yngling — han älskar det friska, dådkraftiga ungdomslifvet i all dess mångfald af former och yttringar, det unga släktet väcker hans varma sympati, dess förtjänster och brister framkalla hans glädje eller misshag.

Och hans eget sinne är ännu ungdomsfriskt och elastiskt som hos en 20-åring. Det är denna själens friskhet, detta ynglingasinne hos den silfverhåriga, som gör friherre Oxenstierna så älskad af de unga. Det är detta liffulla, friska, som gifvit sin prägel åt Konungens kapare, Ett Lejon till sjös, En svensk ädlings äfventyr m. fl. af hans arbeten, som gjort dem så omtyckta och beundrade.

KARLA RÖNNE.

TRE PORTRÄTT TILL DAGSKRÖNIKAN.

TILL KALMAR STIFTS NYE BISKOP har nu nämnts professorn i pastoralteologi vid universitetet i Upsala, teol. d:r Henry William Tottie. Den nye biskopen, som till börden är stockholmare, föddes den 29 oktober 1856, blef student i Upsala 1875, teologie kandidat 1883 och professor i pastoralteologi 1890.

Om den svenska kyrkans missionsverksamhet i Natal och Zululand har biskop T. inlagt stor förtjänst, i det han genom en företagen inspektionsresa till dessa trakter vidgat missionsområdena därstädes och organiserat kyrkans sydafrikanska mission.

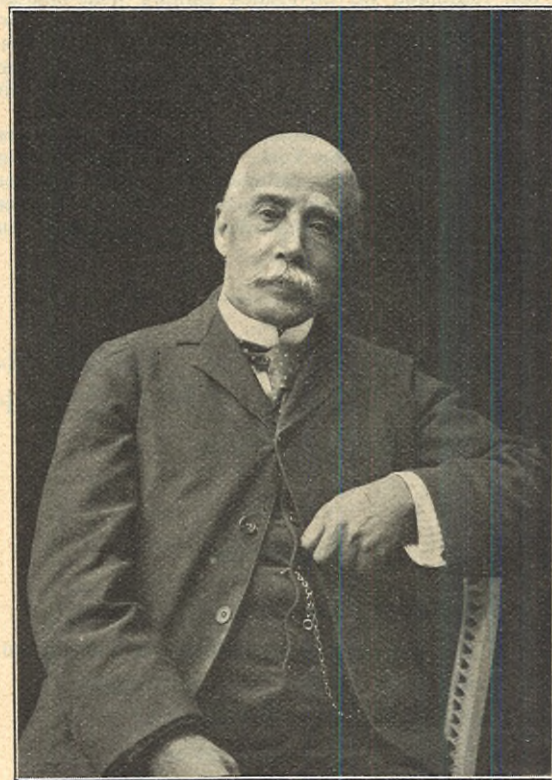
Som teologisk skriftställare har T. utvecklat en betydlig produktivitet, därom vittna bland annat en mängd uppsatser i in- och utländska tidningar och tidskrifter samt afhandlingar: »Jesper Svedbergs lif och verksamhet», »Haqvin Spegel som kateket och homilet» m. m.

HERTIGEN AF ABRUZZERNA, den celebre polarfararen från det soliga Italien, har i dagarna som bekant, besökt Stockholm och varit konungens

gäst, af hvilken anledning vi meddela en bild af hertigen, uppfångad af Iduns kamera på den promenad, han — i sällskap med sin italienske adjutant, korvettkapten Cagni, och sin svenske uppvaktande kavaller, kommandörkapten Lagercrantz — företog efter våra förnämsta gator för att bese huvudstaden. Hertig Luigi är den midtersta af de tre personerna å bilden.

*

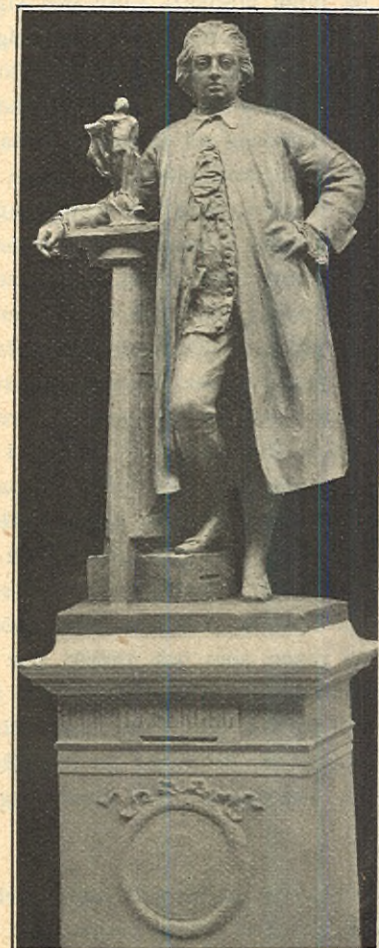
PAUL DU CHAILLU — den världsbekante författaren och forskningsresanden — har i dagarna på väg från Paris hem till Amerika anländt på en liten fransysk visit till Sverige, hälsad här med de varma sympatier, som han öfverallt vunnit

PAUL DU CHAILLU. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

ej mindre genom sin sällsynt sympatiska personlighet än genom de intressanta och fängslande arbeten, »The land of the midnight sun», »The vikingage», »Ivar Viking» med flere, i hvilka han med värme och förståelse behandlat Sverige inför utlandet.

Härom morgonen uppsökte vi i hans tillfälliga bostad här i Stockholm den mångbereste amerikanaren — en liten, mörklagd, solbränd man med pigga, bruna ögon, lifliga rörelser och lifligt tal på blandad svenska och engelska — och både att få presentera hans bild för vår läsekrets, hvilken så många gånger förut hört

ANDRE PRISTAGAREN TEODOR LUNDBERGS FÖRSLAG TILL SERGELSTOD. A. BLOMBERG FOTO.

talas om honom som en af vårt lands bästa vänner och allra främsta kännare i utlandet. Och när han ej hade något porträtt »på fickan», var han nog älskvärd att följa med oss upp till vår fotograf, som vid detta tillfälle tog bilden här bredvid.

Sällan har väl en timme förflutit så fort, som den vi hade nöjet tillbringa i sällskap med Paul Du Chaillu, hvilken varit så godt som öfverallt i hela världen och som sett och upplefvat så mycket. Han hade intressanta ting att förtälja från alla världsdelar, där han tillbragt sitt rika forskareliv. Han talade om sin nya bok »The world of the great forest», som genom arten af ämnet och berättarens förtrogenhet med detsamma helt visst kommer att väcka uppeende öfver hela den civiliserade världen. Han talade med värme om gamle »kung Karl», som han så väl kände, och nämnde om det intresse och vänlighet, vår nuvarande konung visat honom. Sverige var »det bästa land på hela jorden», förklarade han entusiastiskt — näst hans fädernesland, Amerika. Paul Du Chaillu är nämligen som bekant född i Louisiana och tillhör en gammal dit utvandrad hugenottfamilj.

Om någon vecka lämnar han Sverige för att fara till sitt hem i New-York, men nästa vår är han här igen samt ämnar tillbringa sommaren på resor i vårt land. Det är kärleken till Sverige, som drager honom hit. Och hjärtligt välkommen åter skall han då, som alltid, vara!

FRÖKEN LILLYS SOMMAR- KAVALJERER. FÖR IDUN AF DANIEL FALLSTRÖM.

III.

DOKTORN.

L IKSOM EN vårsky spårlöst drar förbi, som morgondagen blåses bort af vinden, så flyktig som en sky på jungfrukinden var fröken Lillys första svärmeri. Den ljumma, ljusa augustinatten, med silfverslöjor öfver park och vatten, blef blott en dröm, som bort med solen svann. »Var den väl verklighet den kyss, som brann på mina läppar?» Lilly tyst sig sporde. Och samma fråga Olle själf sig gjorde: »Var det väl verklighet?» — Nej, saga blott — en sommarnattens ljufva, trolska saga, när älfvorna ur dimmans hvita slott, af måneglans belyst, till ängen draga att tråda dansen där kring unga två, som, hand i hand, i tysta drömmar gå. Och dröm blef dröm. Hon åter drottning var, han pagen, som fick hennes racket bära, när till lawn-tennisplanen ut det bar. Så flögo snabba några sommardar — termin och afskedstimman voro nära. »Tack, Olle lille, tack då för i år!» — det kom helt sakta öfver läppar röda. Han kände hjärtats varma källor flöda och strök ur ögonfransen bort en tår... Nu vissna i hans lilla studiekammar vid Fyrisån, där han bland böcker bor, de rosor, som hon räckte, när han for. Men när i vinter Karlavagnen flammar och kölden klär i rimfrost Odinslund, studentens drömmar gå till blåa sund, till nattviolers doft bland unghjörksstammar.

September kom med jägare och hundar, ty jakt dref Lillys pappa med passion, och genom höstens gyllenröda lundar klang jägarhornets muntert gälla ton. Och med var Lilly. I från flicklinksåren

hon lärt af fadern sköta ett gevär, fått följa fågelhundens slag i snären, fått passa haren — och jag heligt svär, att gällde det ett kastskott efter flocken af raphöns — pang! — där låg då minst ett

par

Och så — ni skulle sett, hur söt hon var, klädd i damasker, byxor, jägarrocken, som hon fått ärfva, omsydd, efter far! Och hennes guldhår, högt i nacken knutet, då doldes af en liten engelsk hatt, som ofta nog, när det blef ifrigt skjutet, föll af helt hastigt, bäst kokett den satt. Då löstes hennes hår i tunga vågor, som täflade med höstens sol i glans, och hvarje manligt hjärta, som där fanns i hennes närhet, råkade i lågor.

Så hände äfven nu — olyckligtvis! — fast säkert *lyckligtvis* nog doktorn säger, men som han ej är vittnesgill precis, i alla fall jag sista ordet äger.

Olyckligtvis i samma ögonblick som haren kom och doktorn skulle skjuta, föll Lillys hatt, och för att synen njuta han bommade, och haren oskadd gick. Med rykande gevär han stod betagen och såg på flickan. Aldrig förr han sett så fager syn som den septemberrdagen, och ibland kvinnör var hon nummer ett! När kvällen kom, en höstkväll, mörk och kulen, och jägarlaget framför spisels glöd vid groggen samladt satt i vestibulen, hur fick han inte ovett då — Guds död! Att släppa haren — fy, för pocker bara! Hur kan en sådan stympare man vara? Hur kan man —! Doktorn strök sitt skägg och

log,

men Lillys lilla hand i sin han tog. »Hur kan man? Mina herrar, jag *kan* svara.» Och så beskref han, huru allt gått till, och slutade: »Ja, klandre hvem som vill!» Och jägarlaget teg och glaset höjde: för jaktens drottning, höstens unga sol! Men doktorn reste tyst sig från sin stol, djupt öfver Lillys hand sitt hufvud böjde... Hvad Lilly tänkte då ej någon vet, men blir till sist nog ingen hemlighet.

TILL SERGELS MINNE.

R EDAN ÅRET EFTER Johan Tobias Sergels död 1814 väcktes vid riksdagen motion om resandet af ett monument till den store konstnärens minne. Statsutskottet afstyrkte likväl förslaget på den grund att statens finanser vid nämnda tid voro skäligen klena, de oundvikliga behofven stora och skatterna uppdrifna. Därmed förföll frågan.

Nu har den blifvit återupptagen. På initiativ af konstakademien blef för några månader sedan en pristäflan utlyst för åstadkommande af en staty eller annan lämplig minnesvård öfver Sergel, afsedd att uppställas i den lilla planteringen framför akademiens hus i slutet af Fredsgatan. De till täflingen inkomna förslagen äro nu offentligen utställda och två pris äro utdelade, det första till hr Carl Hyllengren, det andra till hr Theodor Lundberg.

Hr Hyllengren torde vara temligen okänd

för den stora allmänheten. Född 1858, blef han elev vid akademien 1879, genomgick dess skolor och har sedan ägnat sig åt dekorativ skulptur utan annan ärelystnad än den att göra ett godt arbete. På konstutställningarna har man ej träffat hans arbeten, och det torde ha varit en öfverraskning för prisdomarne att finna hans namn på den högst uppskattade förslagsskizzens namnsedel. I sin Sergelskizz har han släppt lös sin fantasi, han har omgivit hufvudfiguren af en flygande Fama, af genier som blåsa trumpet och andra figurer — det hela uppenbarligen inspireradt af den franske bildhuggaren Aubés Gambettamonument på Place du Carrousel. Helt lätt och summariskt hållen ger skizzen endast hufvuddragen af det tilltänkta monumentet, som för öfrigt näppeligen torde blifva annat än ett utkast — onekligen lifligt och dekorativt verksamt, om också ej synnerligen individuellt i tanke och hållning. Det skulle ställa sig allt för dyrbart att utföra det — redan detta skäl torde bli bestämmande för dess öde.

Hr Lundberg har gjort en staty och ställt den på en fyrkantig sockel utan de nu moderna allegoriska bifigurer. Hans skizz är ytterst noggrant utförd och ger intryck af en liten statyett till prydnad för en kakelugnskrans eller hylla. Något originelt finnes ej heller i hans Sergel — uppenbart är släktttycket mellan denne Sergel och den, vi förut sett på Höckerts tafla »Bellman i Sergels atelier», hvarifrån såväl dräkten som figurens ställning i dess hufvuddrag äro lånade. Den är för öfrigt vacker, om ock betydligt tam, som statyett, men det har visat sig att vackra statyetter ej alltid bli vackra, då de förstoras till monumentstatyer. Hur mycket vackrare äro ej både Nyströms Bellman och Börjesons Schéele i de små exemplaren än i de stora, som vi ha uppställda, det ena på Hasselbacken, det andra i Humlegården!

De prisbelönade skizzerne stanna i akademiens ägo, och bestämmer akademien om deras vidare öde. Hvem som skall *bekosta* det blifvande monumentet, ha vi ännu ej fått veta.

Förutom de båda prisbelönade finnas utställda en hel rad anonyma skizzer. Ett par af dem äro sådana, att man hyser sina tvifvel om att det är på allvar, de blifvit hopknådade och insända till bedömande. I andra finnas ej oäfna ansatser, exempelvis i det med märket »In memoria» och i det med märket »M 13» från Paris insända, där den sittande figuren är snitsigt och treffligt skizzerad.

Någon *lösning* af uppgiften har likväl skizztäflingen ej medfört. Kanske vore den bästa lösningen den att på lämpligt sätt uppställa ett af Sergels egna verk — så gjorde florentinerna, då de ville hedra Michelangelo med ett monument. I stället för en staty öfver mannen ställde de upp hans David på höjden vid San Miniato. I det här ofvan nämnda utskottsbetänkandet från 1815 yttrades, att Sergel »i dess förträffliga arbeten äger dess minne förvaradt.» En annan lösning vore att låta frågan anstå, till dess den rätte konstnären kommer. Har Sergel kunnat vänta på sin minnesvård i 85 år, så kan han godt vänta några år ännu. Hufvudsaken blir ej, att han får ett monument, utan att detta blir honom värdigt.

GEORG NORDENSVAN.

SKANDINAVIENS ERKÄNDT FÖRNÄMSTA MODE-
BLAD ÄR IDUNS MODETIDNING, som för helt
är kostar endast 5 kr. för planschupplagan,
3 kr. för den vanliga upplagan.

Begär
Sanct Eriks' **Eau de Cologne N:o 1900** (triple).

Starkare koncentrerad än N:o 4711; renaste och friskaste vällukt. Bäst är nu Eau de Cologne N:o 1900, från
S:t Eriks Tekn. Fabrik, Stockholm.

»PANDORAS ASK». SKISS FÖR IDUN AF H. MIKAEL.

FORTS. FRÅN FÖREG. N:R.

PÅ DET HELA TAGET var hon glad åt, att han just i middags varit frånvarande, ty barnen hade varit så ovanligt bråkiga. Kiddy och Ada hade grälat, och Erland, den yngste, hade genom slarf brutit skaffet af pappas nya sidenparaply och dessutom måst erkänna, att han i skolan fått tilltal för försummad läxläsning. Till och med Hjalmar, den äldste, en blek, tyst 15-åring, hade smittats af den allmänna retligheten och gifvit Kiddy, den mest retsamma af tvillingsystrarna, ett skarpt och häftigt svar. Sedan hade han, så fort han ätit, tagit sin mössa och gått ut och var ännu ej återkommen, ehuru klöckan var nära sex.

Detta gjorde modern mest ondt af allt, ty Hjalmar var hennes älskling, inte blott emedan han alltid var vänlig och foglig, utan kanske ännu mer emedan han — under det de tre andra barnen voro friska och välbildade — var sjuklig och ofärdig. Som liten hade han lidit af en höftsjukdom, som gjort hans ena ben så mycket kortare än det andra, att han ej kunde gå utan att begagna käpp, och äfven då haltade han mycket. Detta hade varit moderns första stora sorg, och när hon därtill märkte, att fadern blef allt mer kallsinnig mot den lille ofärdige gossen, under det han kelade och skämde bort de andra barnen, hade hennes förörättade moderskärlek liksom samlat sig i en brännpunkt kring den förstfödde, hvilken ej hade någon annan ömhet att trygga sig vid. Kufvad och försummad, som han med sin vekatur kände sig, visade han dock sällan detta på något yttre sätt, men hvarje motgång, stor eller liten, som träffade gossen, fann ett förökadt, plågsamt gensvar i hennes eget sinne.

Hvarför skulle flickorna vara så retsamma och under hela middagen endast tala om, hur duktig den eller den pojken var i gymnastiken, hur väl de kunde hoppa, klättra och dylikt, och sedan göra sig lustiga öfver några nybegynnare, hvilkas mod och fysik ej ännu tränats till dylika idrotter? Det var ju ett vanligt samtalsämne mellan skolgossar och skolflickor, men kunde de ej förstå, att deras ord och skämt skulle smärta den stackars femtonåringen, som genom sitt lyte för alltid utestängts från sin ålders vanliga lekar och förströelser?

Hon hade dock försökt lära dem grannlagenhet, hänsynsfullhet mot alla, men — de voro unga och ungdomen är glömsk och stundom omedvetet grym. Stackars, stackars Hjalmar!

Ibland undrade hon, om hon tyckte så mycket om den äldste, att hon ej alls hade någon kärlek till öfverlopps för de andra barnen. Ah nej, så var det nog inte — hon visste med sig, att hon kunnat ge sitt lif för hvar och en af dem, men de — tyckte de om modern? Hon visste ej rätt. Det var kanske hennes eget fel, hon förstod sig måbända ej på att uppfostra och handleda dem; — för en mor vore det ej nog med att älska, man måste kunna vara fast, bestämd — äfven sträng emellanåt. Nog försökte hon, nog ville hon, men — lyckades det? Hon visste, att barnen ansågo henne gnattig och kinkig. Ack, hvad kunde väl deras glada, ungdomsfriska sinnen förstå

af hennes utpinade varelse! Nog ville hon vara glad och vänlig mot dem, men det var ej så lätt, när krafter och själsmod sveko och deras högljudda prat eller bul-lersamma lekar skuro som dolkstygn i skälfvande nerver. Men se dem helt vända sig ifrån henne, förlora all deras ömhet, det kunde hon ej heller, och så gjorde hon ofta hvad hon precis visste hon ej borde göra — hon gaf efter för deras nycker och själfsväld.

Hur hade det ej varit i middags! I stället för att låta flickorna stanna hemma och hjälpa henne, som de så väl kunnat, med att göra i ordning sina egna söndagsklädningar, hade hon, så fort de ätit, låtit dem gå till skogen för att plocka hvitsippor, bara för att hon plågats af att se deras mörka, missnöjda ansikten; — hon hade t. o. m. låtit Erland gå med, ehuru hon visste, att han varit lat i skolan och således ej förtjänat någon uppmuntran, och själf hade hon gjort i ordning matsäck med färska bullar och ägg. Hon hade sökt intala sig, att det var emedan dagen var så vacker — den första riktigt varma vårdagen och lofdag till — det var ej värdt att visa sig sträng då.

Erland vanns mest med godhet, och nog kunde hon hjälpa flickorna med att sy rem-sor på deras nya klädningar och se öfver deras strumpor — hon kunde ju bara sitta uppe en stund till på kvällen. Svepskäl, osanning, — nej, af ren svaghet, af ren oförmåga att se dem vid dåligt lynne hade hon gifvit vika; det hade ej tagit lång stund för flickorna att själfva fullgöra sina små plikter, och hennes plikt var att lära dem tänka på andra och ej blott på sig själfva — men andra, det var här hon själf, och hon kunde, hon ville ej tvinga sig till hvad de, om de älskat henne, bort göra frivilligt.

Men får en mor tänka så? Nej, tusen gånger nej!

Mannen hade nog ändå rätt, när han ständigt förebrådde henne hennes svaghet och slapphet, men kanske hon nu haft litet stöd, om ej blott fordringar ställts på henne, kanske då, — fast — det hade väl blifvit detsamma ändå, hon dugde i alla fall ej till något! — Och hon skärskådade sitt eget lif, som maka, moder, husmoder, — hon vände så att säga ut och in på sig — fel, fel öfverallt, ingenting helt, ingenting om hvilket hon kunde säga sig: detta är min plats, denna fyller jag, detta gör jag bättre än någon annan. Tvärtom — hon kände sig, åtminstone nu i denna stund, alldeles viss på, att hvem som helst skulle kunna fylla och bättre än hon själf fylla de uppgifter, hon fått sig ålagda. Nå, det gjorde detsamma, hon fick väl hålla ut i alla fall, dra på lefnadslasset, väl eller illa, tills hon en gång stupade, — månne det var långt dit — hon var så trött, och hvem skulle väl för resten sakna henne?

Spänstiga, hårda steg, som hon väl kände igen, kommo henne att afbryta sin tankegång och plötsligt med en hastig rörelse stiga upp och skyndsamt plocka undan de kringspridda tygbitarne och i hast företaga en ifrig städning. Det var kamrern, som kom hem. Hon hörde honom öppna tamburdörren med sin egen nyckel samt gå in i sitt rum där bredvid.

Det var en tid, då de där stegen kommit hennes hjärta att slå af lidelsefull ömhet och varm längtan, då intet på jorden kunde jämföras med den utsägliga lycka, som fyllde hela hennes varelse, då hon hörde dem, men det var längese'n nu. Åra-

HYLIN & C^{OS}

FABRIKSAKTIEBOLAG

KONGL. HOFLEVERANTÖR.

UTSTÄLLNINGSTVÅLAR:

VIOL, HYACINTHE, HÉLIOTROPE, SYRÉN M. FL.

THEA-ROS-PARFYM M. FL.

prisbelönta vid 1897 års utställning med

GULDMEALJ

Försäljes i våra butiker

8 Regeringsgatan — Vesterlånggatan 18

A. T. 6469.

A. T. 2497.

samt hos alla finare parfymhandlare riket.

tals gnat och husliga små nålstyggn hade dödat både längtan och ömhet, och om hennes hjärta nu klappade, när hon hörde dem, var det af helt annan anledning. Hvarför kom han hem nu, hade något händt? Hon kände sig orolig, men ville ej gå in för att fråga. Detta besparades henne också, ty kamrern trädde i detsamma in med en vredessky på pannan och det nyss afbrutna paraplyet i handen. Utan att hälsa räckte han pjäsen i fråga mot hustrun med ett vresigt spörsmål om — hvem i all världen det är som bryter sönden allting i huset? Hustrun reste sig till hälften; — det skygga, nervösa i hennes sätt blef ännu mer synbart, då hon mötte mannens blick.

»Snälle Herman — jag är så ledsen, men Erland...»

Vidare förklaringar besparades henne; — med en häftig rörelse kastade kamrern paraplyn ifrån sig och drog ned västen med ett plötsligt ryck.

»Jaså pojken! Men hur kan du ge dig till att låta honom få begagna mitt nya paraply? Du måtte väl kunna se efter ungarna, tycker jag, den stund de äro hemma, så de ej göra ohägn. Barn ä' barn, men du, som just ej har annat att göra än att se efter dem, måtte väl kunna... Skicka genast bort paraplyet till lagning — låt Erland gå med det.»

»Erland och flickorna äro i skogen och plocka hvitsippor, men kanske någon af jungfrurna...»

»Ja, eller Hjalmar! Så pass kan han väl göra, eller ä' han också med?»

»Hjalmar är inte hemma, Herman. Han gick ut strax i middags och har ännu ej kommit igen. Har du inte sett honom?» frågade hustrun oroligt.

»Sett, hur skulle jag kunnat se honom, jag, som kommer direkt från hotellet — dit går väl gunstig herrn ändå inte. För resten, kära Agnes, är det oförsvarligt att ej ha mera håll på barnen. Jag har sagt dig hundra gånger, att en förständig mor följer barnen med sitt öga, vare sig de äro när- eller frånvarande, släpper dem, så att säga, aldrig ur sikte. Nu är klockan snart sju — pojken har varit ute hela kvällen, och du har ingen aning om, hvar han är eller hvad han tar sig till. Sköna historier!»

Och kamrern började gå fram och åter på golfvet med stormsteg. Hustrun satt stilla och sade ej ett ord. Hon var van vid mannens uppbrusande lynne och ursäktade eller försvarade sig sällan.

Så småningom saktades promenaden och han stannade midt framför henne.

(Forts.)

Erkändt bästa och billigaste Kaffe, The & Cacao

erhålles i Holländska Kafferosteriets butik
Allm. 6567. Stureplan 6. Riks 4158.

»HELA STOCKHOLM» GENOM IDUNS KAMERA.

FOTOGRAFIER FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

I.

NÄR STOCKHOLMARNE så där vid tretiden om hvardagseftermiddagarna promenera på sina favoritgator, är det framför andra Arsenal-, Sture-, Kungsträdgårds-, Drottning- och Regeringsgatorna, som fyllas af den böljande människofloden.

Där snudda då alla en stor stads olikartade typer förbi hvarandra: affärsmanen med millioner i kassahvalvet och den afsigkomne stackaren med några hoptiggda kopparslantar innanför västficksfodret, societetsdamen och hjälphustrun, arbetslafven och lättingen, kurtisanen och den sedesamma borgardottern, köttmåglaren från Hötorget eller Kornhamn och attachén från något af ministerhotellen — alla blandas de ett ögonblick tillhoppa, mötas, hälsa eller undvika hvarandra, glida in i butikerna eller välla fram ur gatmyningarne, sprida sig öfver torg, avenyer och i parker som honungsdragande bin kring fält och skogar, för att småningom öfver portarnes fluster ånyo fly in i sina numerade kupor.

I svärmen af detta »hela Stockholm», detta än arbetsifriga, än nöjeslystna, än öfverdådiga och uppsluppet glada, än vemodssjuka, men alltid sympatiska hufvudstadsfolk, blanda sig »märkesmännen», per-

sonligheterna ur skilda läger, som äro kända af alla och enhvar, och som genom sin ställning, sin verksamhet framför andra gifva samhället dess karaktär.

Det är vetenskapsmännens, konstnärernas, skriftställarnes, journalisternas och det mondäna sällskapets Stockholm, hvilket stänkviss kommer till synes i vimlet vid promenadtiden och som vi nu medels vår kamera ämna efter hand låta passera revy i Iduns spalter.

Att presentera dem för vår läsekrets i hufvudstaden är knappast nödvändigt. Inför hvarje stockholmarne, som följer med händelserna

GREFVE S. LAGERBERG.

en smula, tala de återgifna typerna så godt som för sig själfva. Men vår stora publik i landsorten torde knappast vara så initierad i ställningar och förhållanden inom hufvudstadslifvet, att ett par karaktäriserande rader om våra mera bemärkta stockholmare kunna anses öfverflödiga.

Och nu börja vi. Där uppenbara sig på Norrbro ena gångbana två raka gestalter; den ena har tänkarens och drömmarens glidande gång,

den andra rör sig med militärens strama hållning och med taktmässiga, om än långsamma steg. Båda äro ädlingar såväl till börd som sinnelag.

Den förre, greve *Carl Snoilsky*, är en pennans man, den senare, general *Sven Lagerberg*, svärdets. Skalden *Snoilsky* — Orchidéernas *Sven Tröst* och de svenska bildernas diktare

GREFVE C. SNOILSKY.

GREFVE S. LAGERBERG.

ARTISTEN V. ANDRÉN OCH DIREKTÖR F. ZETHRÆUS.

— har sin plats gifven som en af den svenska vitterhetens yppersta. General Lagerberg är representanten för en kärnsvensk af den gamla stammen, en kvarlevande typ från Carl XV:s soliga regenttid och som sådan Stockholms måhända populäraste man.

I den korpulenta och jovialiska gestalten i droskan igenkännes *C. F. Lundqvist*, vårt lands till volymen störste operasångare, den förträfflige tolkaren af svenska folkvisor och en af vår främsta lyriska scens mest gouterade artister.

Ah! Se där står minsann »Vicke» och skrattar i solen, medan han lyfter på hatten för någon, som passerar förbi honom! Ty alla hälsa på *Viktor Andrén*, den omtyckte artisten med det strålande humöret, det kvicka ritstiftet och på hvars palett de solglada färgerna angifva grundtonen såväl i hans temperament som i hans konst. »Vicke» — allas vän och ingens ovän! Bättre bevis för hans förträfflighet som konstnär och människa kan näppeligen gifvas. — Hans granne, med hvilken han samtalar, är direktör *F. Zethræus*, ekonomisk styresman i ett par af våra morgontidningar. — I uppgången till operakansliet

DIR. G. FREDRIKSON OCH HR O. HAMRIN.

OPERASÅNGAREN C. F. LUNDQVIST.

stötta vi på två af Stockholms mest kända skådespelare, *Gustaf Fredriksson* och *Ossian Hamrin*. Fredriksson, de franska salongskomedierens spirituelle tolkare den tiden han stod i Dramatiska teaterns artistfalang, är välbekant för hela Sverige. Och hvad *Ossian Hamrin* beträffar, har han förvisso lämnat spår efter sig inom den del af scenens skiftande och oroliga värld, som döljer sig bakom kulisserna.

Mannen med den resliga gestalten och det böljande vikinga-

RIKSANTIKVARIEN H. HILDEBRAND.

FRÖKNARNA E. FRIBERG OCH G. LUNDEQVIST.

en af våra mest löftesgivande tragiska skådespelerskor, och i hennes följeslagarinna igenkännes fröken *Elsa Friberg*, en af hennes unga kamrater vid Svenska teatern.

Där skådespelerskorna uppträda, plägar kritikern inte vara långt borta. Hr *Tor Hedberg* är en af de mest fruktade bland dem, som svänga det kritiska gisslet i pressens spalter. För öfrigt har han ju som skriftställare, såväl på det rent skönlitterära som det konsthistoriska gebietet, redan skapat sig ett ansedt författarenamn. Fru

HR TOR HEDBERG OCH FRU C. BYSTRÖM.

Constance Byström, den omtyckta skådespelerskan vid Dramatiska teatern, står lugn och leende några steg ifrån honom; för ögonblicket synes recensenten ej inge henne någon oro.

Den lilla kvinnogestalten med det bleka, allvarliga ansiktet tillhör Svenska teaterns talangfulla karaktärsskådespelerska fru *Lina Sandell*. Hon är afgjort att räkna till våra noblaste sceniska konstnärer, besjälad som hon är af det djupa allvar och den hängifnaste kärlek till sin konst.

De båda männen på soffan där i »torget» äro vår operas förste hofkapellmästare *C. Nordqvist* samt kompositören och musikrecensenten d:r *Karl Valentin*. Hr N:s namn är på det intimaste förbundet med vår hufvudstads musiklif, och i all synnerhet har hans verksamhet som hofkapellmästare och som — operachef, ty han har äfven hållit *den spiran* i sin hand en gång, varit till konstens fromma. Hvilken musikvän erinrar sig ej vår operas brydsamma skede en gång på 80-ta-

FRU LINA SANDELL.

skägget är riskantikvarien *Hans Hildebrand*, vårdaren af de svenska fornminnena.

Representanterna för vår kvinnliga teatervärld synas icke minst i vimlet på våra gator. Den smidiga gestalten med de mörka, drömtunga ögonen och den kraftigt formade munnen med allvarsdraget, som om Melpomene själf modellerat den, är fröken *Gerda Lundeqvist*,

HOFKAPPELLMÄSTARE C. NORDQVIST OCH D:R K. VALENTIN.

nämigen ceremonimästaren vid konungens hof, grefve *Karl Gustaf von Rosen*. Vid de lysande festerna i den Tessinska borgen är han den älskvärde och förbindlige hofkavaljeren, som först mottager gästernas skaror. Omedelbart bakom den elegante hofmannen går en annan bärare af samma namn, grefve *Magnus von Rosen*, uppskattad för sin originella personlighet och en af de mest sedda figurerna i det Stockholm, som lever med i nöjenas kretsar.

I den tidningsläsande mannen där utanför boulevardkaféet igenkänna vi Berns' salongers populära kapellmästare *August Meissner*, hvilken alla det Stockholmska utelivets skiftande smakriktningar till trots fortfarande för den gedigna musikens runor med den äran.

* * *

Och så fälla vi för denna gången ridån öfver det stockholmska gatulivets stora scen för att göra changementet till nästa afdelning.

Ty — som vi redan utlofvat — det är vår afsikt att tid efter annan fortsätta detta galleri af det mera bemärkta »Stockholm som går» på torg och boulevarder. Vår skicklige, specielle fotograf, hr A. Blomberg, som är mästare till alla de figurer, som pryda denna artikel, har redan försett våra portföljer med ett eller annat ytterligare dussin hufvudstadscelebriteter, som efter hand skola följa. Och hans kamera kommer ej heller för framtiden att hvila.

Men en enda »afdagatagare» kan icke ensam hinna med att få »hela Stockholm» inom sina linsers brännvidd.

GREFVARNE VON ROSEN.

DIR. AUG. MEISSNER.

let! Det var frågan om vår första lyriskas scens stängning, hvarken mer eller mindre. Då ställde sig N. i spetsen för operaverksamheten och räddade genom sitt energiska ingripande institutionen från undergång.

Nu möta vi en för det mondäna Stockholm synnerligen karaktäristisk typ,

Vi inbjuda därför härmed hufvudstadens samtliga intresserade amatörfotografer att stå oss bi med bilder från våra gator af dess mera kända typer och personager och utbetala tacksamt för hvarje användbar bild skäligen arvide enligt vår vanliga beräkning.

Köp Schweizer-Siden!

Begär mönster af våra nyheter i svart, hvitt och färgadt från 90 öre till 13 kronor pr meter.

Specialitet: Sidentyger för sällskaps-, brud-, bal- och promenadtoaletter och för blusar, foder etc.

Vi sälja i Sverige direkt till privatpersoner och sända de utvalda sidentygerna tullfritt och franko till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz).

Siden-Export.

»FISKARESOARÉERNA» I FINLAND. ETT UPPSLAG ÄFVEN FÖR SVERIGE?

I BÖRJAN AF OKTOBER månad samlas en stor del af Finlands fiskare från när och fjärran till fiskmarknaden i Helsingfors. De inre hamnbassinerna fyllas då med ett hundratal jakter, sumpar och galeaser från de Åländska skären, från Kökar, från den sydvästra skärgårdens yttre holmar och för öfrigt från kusttrakten öfverallt längs finska viken. Vid samma tid pläga äfven svenska och finska talande ester infinna sig från öarna söder om finska viken. Det är då ett egendomligt lif där nere i hamnen. Skuta ligger vid skuta, kistor med »svartbröd» och »ålandsost», rökt färdkött och fisk af alla slag i prydliga kärl upptaga däck. Mellan varorna röra sig gubbarna och kvinnfolken af och an, klädda i sina hemväfda kläder och pratande på sin egendomliga och trefliga dialekt med sina gamla bekanta och sina kunder i hufvudstaden, allt medan affärerna uppgöras.

För ett antal år sedan inbjöd redaktör O. Reuter, som en tid af sommaren rest omkring i den åländska skärgården, några af de bekanta han förskaffat sig under resan, och hvilka voro

inkomna till fiskmarknaden, på en helt enkel tillställning. Vid följande marknad ökades antalet af de inbudna, och äfven inbjudarne voro flere. Idén att på detta sätt visa sin erkänsla gentemot fiskarna, hvilkas gästvänlighet stadsbon ofta åtnjuter under somrarnas segelfärder, blef snart bekant i vidare kretsar och emottogs med sympati. Inbjudarnes antal ökades år för år alltmer, och de från början så enkla kollisionerna ha nu att bjuda på tal, sång, skioptikonbilder och teaterpjesser m. m., hvarjämte deras innehåll fördjupats, i det de numera utgöra ett medel att sammanföra olika folkklasser och i allmänhet väcka samhörighetskänslan mellan stads- och landsbon.

De s. k. fiskaresoaréerna hållas i någon af stadens största och bästa samlingslokaler, och besökas af omkring ett halft tusental personer från fiskelägena därute i hafsbandet. Soaréerna äro nästan de enda tillfällen, då dessa »hafvets arbetare» äro i tillfälle att komma i direkt beröring med kulturens frukter. De flesta af dem ha aldrig i sitt lif hört en framstående sångare eller sångerska sjunga, ha aldrig hört ett eldande tal eller sett en teater, ha aldrig varit i en så »fin sal». Man kan också lätt förstå, att dessa s. k. fiskaresoaréer därför blifvit för de marknadsbesökande fiskarna en efterlängtdad högtid. Att stämningen är den gladaste, att lustiga infall och skratt höras då

och då, att det hjärtligaste samförstånd äger rum mellan värdar och gäster, säger sig själf. Fiskaresoaréerna äro ett vackert uttryck för den folkliga anda, som hos oss lyckligtvis är ganska utbredd. Värdar eller inbjudare kunna alla välkända samhällsmedlemmar blifva genom inbetalning af 2 mk för egen del och 50 p:n för hvarje inbjuden. De inlutna medlen användas till betäckande af kostnaderna för lokal, musik, det té som serveras åt gästerna m. m. Att man bland värdarne kan få se många af samhällets högt stående medlemmar, kan med glädje antecknas.

Så ha dessa fiskaresoaréer från en ringa början vuxit upp till vackra, till sin idé anslående fosterländska fester.

Den 2:a oktober hölls detta år i Helsingfors en dylik soaré. Äfven till Åbo, Ekenäs, Borgå och Lovisa m. fl. städer har idén utbredd sig, så att äfven där dylika soaréer hållas i samband med marknaden.

Det vore af intresse att veta, huruvida äfven i Sverige sådana tillställningar förekomma. Om detta icke är fallet, kunde måhända idén befinnas värd att taga vara på och åtminstone på försök mana till efterföljd.

J. REUTER.

Smycken
med briljanter, pärlor och kulörta stenar, modernast, solidast, billigast, i pris från 1 kr. till 15,000 kr. hos
K. Anderson,
Hofjuvelerare,
1 Jakobstorg 1,
STOCKHOLM.

Nytt piano- och orgelmagasin är öppnadt i Biblioteksgatan 12, 1 tr. Stockholm. Hufvuddepot af C. H. Billbergs utmärkta flyglar och pianon. Därjämte instrumenter i urval från andra de förmämsta in- och utländska fabriker. Säljas äfven på månalliga, bekväma abetalningsvillkor. 5-årig garanti. Aldre instrum. meat tagas i utbyte. Pianon uthyras. Allm. telef. 4875. Vördsamt
Gustaf Johnson.

Engelbrecht KEX
rekommenderas.

TANGENS
NYHETER
Syrträdiga Gardiner
1896 STOCKHOLM 1897 BERGEN 1898
FABRIKAT
SVENSKT

Damast-siden-klädning kr. 14:40

till högre pris — 12 meter! — porto- och tullfritt tillsändt! Prover omgående, likaså af svart, hvitt och kulört Henneberg-Siden från 65 öre till kr. 16: 60 pr meter.

G. Henneberg, Siden-fabrikant (k. o. k. hofl.) Zürich.

Bosättnings-
Artiklar,

Glas, Porslin, Nysilfver och Kökssaker.

Begär priskurant.

JOSEPH LEJA.

Nordiska Museets lotter
till dragningen den 1 nov. säljas till kr. 14,30 hos Alfred Andersson, Eliantorp, Finspong.

Fru Örns Atelier,

STOCKHOLM,
19 Tunnelgatan 19.
Specialité: Kappor, Promenadkostymer, Brudstyttylar.
Londoner-, Pariser-, Wiener-mode.
Elegant. Välkändt.

Köp alltid Örebro Yllefabriks berömda prisbelönta Klädningstyger!
Begär prover och prisuppgift hos Aktiebolaget Örebro Yllefabrik, ÖREBRO.

Mustads Taffel-Grädd
är bästa bordsmör.
Nederlag i Stockh. och Gefle hos **Edvard Terserus.**

Hemtrefnad,
Praktisk tidning för kvinnan.
Profkvarial okt.—dec. blott 40 öre.
Gör ett försök och prenumerera på när maste postanstalt. (G. 17514)

Kindergarten i Stockholm, Kommandörsgatan 25.
Kindergarten för barn från 4—7 år, börjar i sin nya lokal, Kommandörsgatan 25, n. b. t. v. Tisdagen d. 16 okt. kl. 10 f. m. Anmälningar mottagas i Förberedande Samskolans lokal i samma hus 10—1.
Anna Eklund. Signe Åkermark. (G. 102241)

1:ma iskällarsaltad LAX
i 1/8, 1/16 och 1/32 trr hos **Hernösand. Fr. Ramström.**

Prenumerera på **KAMRATEN**
illustrerad tidning för Sveriges ungdom.

Mamma, hvad skola vi göra?
Alla slags nätta, lätta arbeten såväl för små som för större barn kunna rekvireras från Kindergarten och Förberedande Samskolan, Kommandörsgatan 25, Stockholm. OBS!! Nytt tillägg till priskuranten. Skolor 10 % rabatt! (G. 102242)

Göteborgs Italian-Biscuits
och dess öfriga fabrikater anbefalles.

Linoleum.

Korkmattor ex. 1:ma 180 cm. br. å 8: 25 pr m.
D:o 1:ma d:o å 2: 75
D:o d:o å 2: 50

Afpassade Korkmattor,
Svenska, Tyska och Engelska,
i alla storlekar och rikhaltig mönstersortering, till billiga priser.

Österlund & Anderson
4 Stora Nygatan. 11 Hötorget.

En dold fara i mångt hem.

Helt säkert vill ingen fördraga arsenikhaltiga filtar i sin bädd — och dock äro numera de flesta filtar betydligt arsenikhaltiga, emedan den ull, som oftast användes till filtar, är i hög grad arsenikhaltig. De hvita filtarne äro fullt så arsenikbemängda som de kulörta. Köpmannen, som försäljer dem, vet det sållan, och försäkrar, att filtarne äro arsenikfria. Man kan aldrig vara trygg, om man ej på filten finner fabrikanterens garantistämpel, att varan är arsenikfri. Så vidt vi veta, är **Sahlströmska Fabriken i Jönköping** den enda fabrik, som garanterar, att dess filtar (liksom öfriga varor) äro arsenikfria.

God affär.
Tapisserihandeln, jämte lokal, 13 Brunkebergstorg, finnes att nu genast öfvertaga på mycket fördelaktiga villkor.

Turkiska Divaner

från 45 kr. till högre priser. Paneldivaner, Förmaksdivaner, Stolar, Fåtöljer m. m.

Chäslonger 20 kr.,
Dito klädda från 26 kr. till högre priser.

Resärmadrasser
för jern- och träsängar tillverkas i alla storlekar, från 12 till 35 kr. Vid rekvisition torde sängens invändiga mått uppgifvas. Alla slags Sängkläder och stoppade Möbler billigast från **C. R. Danielssons Verkstäder, LILJEHOLMEN.**

Rikstelef. Stockholm 44 39. Allm. Telefon Liljeholmen 49. Fraktfritt öfver hela landet. **Agenter antagas.** Prisk. och tygprover sändas på begäran.

Passa på tillfället

att för en mycket ringa utgift **profprenumerera** på Skandinavien mest omtyckta och mest spridda dagliga tidning

Stockholms-Tidningen

(upplaga 100,000 ex.). 7 nummer i veckan! Två svenska original i klippföljetongen. Julnummer. Postpris: Oktober blott 50 öre, 3 månader 1 kr, 20 öre. **Profprenumerera med första!**

För bouppsättningen!

— Virserums ekmöbler —
Oscar Edv. Ekelunds Snickerifabriks Aktiebolag i Virserum försälja från nederlag i Stockholm sina tillverkningar af alla slags Ekmöbler, såsom:
Salsmöbler, Herrumsmöbler, Kontorsmöbler, Fantasmöbler m. m. Beställningar efter ritning och skizz utföras. Egen arkitekt i Stockholm. Priskuranter och fotografier sändas på begäran. **Utställnings- och försäljningslokal: 22 Birger Jarls gatan 22.** Rikstelefon 5720. Allm. telefon 155 00.

ETT TREMAKTSFÖRBUND.

Ärade hr Redaktör!

I et af de sidst udkomne Numre af »Idun» hvilket ved et Tilfælde er faldet mig i Hænder i dette Øjeblik, læser jeg, Side 574, Karla Rönnes »Vådjan». Hendes smukke Tanke greb mig stærkt — og jeg maa skriva strax, bare for at sige Dem dette. Hvorledes Tanken kan realiseres, hvorledes på bedste Vis samle de Mange om den, det vil Tiden selv lære os — lad os blot få begyndt. —

Det er så skjönt alene dette, at en »Samlingstanke» findes, at en Længsel efter den kom til Orde!!

Da jeg læste det, følte jeg Trang til at række begge Hænder frem og sige:

»Tak! Tak! elskede svenske Kvinder! I! som først taledede.»

I Norge som i Danmark skal Ideen sikkert vækka Gjenklang.

Karla Rönne har saa Ret naar hun siger, at vi tre nordiske Nationer kjende saa altfor lidt til hverandra. Men Gudske lov! det kan blive anderledes, Tiden er saa moden for det nu, bedste Bevis er jo det, at vi gaar og længes mod hverandra, og da er just bedste Mødesstunden inde. Lad os da begynde, og begynde med det som ligger nærmest: Bøgerne paa vort Bord — efterhaanden peger Kravene da nok af sig selv paa Maal og Middel for »Samlingstankens» videre Udvikling.

Kunde man ikke enes om at faa Læseaftener med afvekslende svenske, norske og danske Forfattere?

Og at Damer fra de respektive Lande skiftedes til at læse op?

Kunde man ikke mødes i noget privat Hjem i Begyndelsen, til »Klubben» blev organiseret og selv kunde »hyra» Locale? Eller har Sverrigs herlige rige Hovedstad mon ikke noget Klub-selskab, der vilde laane »Samlingstanken» Husrum og Tag over Hovedet en Dag om Ugen? Blot i Begyndelsen!

Ja dette er jo blot Antydninger. »Iduns» Redaktion ved sikkert allerede mange flere »Muligheder» og har formodentlig faat modtage mange »Finger-

peg» fra Interesserede for Sagen, siden denne dukkede frem. Jeg drager blot mit lille Straa til Stakken; haaber at kunne få fortsatte dermed i endnu større Grad naar jeg denne Vinter kommer at bo i Stockholm, forblivende

»Iduns» taknemlige
ALMA FORSBERG.

DÅ RED. AF IDUN vänligast uppmanat sina läsarrinnor att besvara »En vådjan» i Iduns n:r 36 af Karla Rönne, dristar sig undertecknad därtill. Vill först uttala ett tack för förslaget om ett förbund mellan de tre nordiska ländernas kvinnor, hvilket förslag säkert kommer att med förståelse hälsas af kvinnor inom olika områden, så väl i hemmets som det allmänna värf. Ty hvilket patriotiskt sinne hänföres ej af edert förslag att närmare få blicka in i syskonlandens kulturförhållanden? Själ f. n. bosatt i Sveriges sydligaste provins, har jag ofta haft tillfälle att komma i beröring med döttrarna från »riket hinsides sundet» och hvilka nästan alltid i regel äro älskvärda, vänliga och intresserade af livets och tidens största frågor. Mången gång har en tanke uppstått i mitt inre liknande den Karla Rönne nu genom Idun framställt.

Låt oss därför nu, nordens kvinnor, icke förgäves lyssna till den rösten, utan vår lösen vare: låt blifva enhet och allvar af! Du kvinna, svensk, norsk eller dansk, som genom Guds godhet är i besittning af materiella hjälpmedel, låt något där af för dessa som sakna sådana. Huru och på hvad sätt det bäst skall ske, komma vi nog genom praktiska och kloka medsystrar att få veta i Idun. Detta är icke afsedt annat än som ett svar till Karla Rönne, att hon må veta, att hennes vådjan väckt genklang. Då i nuvarande tid inom alla olikartade kulturarbeten möten och konferenser af alla slag hållas för främjande af lärdom, af kamratar o. d., borde väl äfven skandinavismens kvinnor samlas till ett tremaktsförbund i kärlek och samförstånd.

EBBA F.

UR DAGSKRÖNIKAN.

FRÅN DET MODERNA STOCKHOLM meddela vi i dagsnumret en bild, som förvisso på ett åskådligt sätt anger arten af den omdaning vår hufvudstad undergått de senaste åren. Det är Stureplanen

och den nu färdiga delen af Birger Jarlsgatan — från Stureplan till Nybron — hvilken ter sig på detta sant storstadsmässiga sätt. Gatudelen i fråga är icke blott bebyggd med stora hus, de arkitektoniska utsmyckningarna äro därjämte både vackra och stilfylliga och i allmänhet framställda i gediget material.

Den tornprydda byggnad, som så imponerande presenterar sig till höger om Birger Jarlsgatans mynning är firman K. M. Lundbergs bekanta storartade affärspalats, ett sannskyldigt »damernas parad» och därför den ej minst intressanta detaljen i vår bild.

FRU DAGMAR MÖLLER gaf den 5 dennes i Vetenskapsakademien sin första tyska romans-afton. Programmet upptog endast Brahms och Schubert, båda ypperligt företrädda. Och en mera intim och förstående tolkning än fru Möllers torde dessa romanser näppeligen kunnat erhålla. Den högt värderade sångerskan var vid god disposition, hennes röst, som af naturen är något tunn, har utvecklats och vunnit i fyllighet och klang. Bifallet från den märkligt nog ej fulltaliga publiken var synnerligen varmt och vittnade om, att man af fru M. gärna skulle mottaga ännu en afton med roman-ser af dessa båda kompositörer. Programmet utfylldes med en violinsonat n:r 2 a-dur af Brahms, förträffligt utförd af hrr Aulin och Stenhammar, hvilken senare hela aftonen på ett synnerligen delikat sätt ackompanjerade fru M.

FILHARMONISKA SÄLLSKAPET har till ledare för sina konserter valt direktör Erik Åkerberg, välbekant från de senare årens musiklif härstädes. Hr Stenhammar har nämligen afsagt sig ledarskapet på den grund, att han antagits till andre kapellmästare vid k. teatern.

Att beakta!

För de husmödrar, som ännu ej varit i tillfälle att prova våra speciellt för hushåll inlagda konserver, som vunnit allmänt erkännande, bedja vi få framhålla dem, särskildt på grund af att de äro absolut hållbara, välsmakande samt lätta att tillreda. Dessa egenskaper göra dem äfven särdeles lämpliga för turister, sportsmän etc. — Vi garantera ett uteslutande användande af prima råvara, och att inläggningen sker under iakttagande af största omsorg och renlighet samt under kontroll af stads-kemisten, dr Ernst Alén i Göteborg.

Vi tillåta oss göra följande anvisningar för tillredningen:

Grönsaker. Dessa slås i en kastrull för att uppvärmas samt afredas med smör och kryddas efter smak. Vi framhålla särskildt Ärtor, Sockerärtskidor, Haricots verts, Brysselkål, Blomkål, Morötter m. m.

Soppor uppvärmas antingen i kastrull eller i burkarne. I senare fallet sättas burkarne i ett kärl med kallt vatten på elden i cirka 10 min. Sopporna kunna utspådas med kokt vatten efter behag.

Fiskkonserver. Vi rekommendera speciellt Fiskbullar, i burkar af olika storlekar för större och mindre hushåll Fiskfärs.

Inkokt färsk makrill, serveras kall. **Inkokt färsk sill,** do. Dessa artiklar ställa sig på grund af inköp af råvara i stor skala betydligt billigare än om de i hushållet beredas af fisk, inköpt till torgriser. Angående tillredningen af fiskbullar, se anvisningen å etiketten.

Köttkonserver, fågel & villebråd tillredas på samma sätt som sopporna och framhålla vi vårt rikhaltiga lager af samtliga rätter, Biffstek, Chateaubriand, Kottletter, Kåldolmar, Rapphöns, Hjerpe, Orre, Tjäder, Höns med champignoner m. m.

För den större konsumtionen anbefalles på grund af sin prisbillighet och sitt höga näringsvärde:

- Fyrtornets fiskbullar
- Oxcarbonad
- Köttbullar i buljong
- Oxkött med soppa
- Får i kål

Observera anvisningen å etiketten för tillredningen.

Begär alltid FYRTORNETS KONSERVER som erhållas i hvarje väl-sorterad Speceri- och Delikatessaffär.

AKTIEBOLAGET
SVERIGES FÖRENADE KONSERVFABRIKER
GÖTEBORG.

Ombud i Stockholm: Nils Burman, Mäster-Samuelsgatan 22.
Allm. Tel. 82 90. Rikstelefon 24 05.

Inf. gen. Stockholms Läkareförening.
Doktor Magnus Pontin
har flyttat till Norrlandsgatan 6, II, och återtagit praktiken. (G. 102254)

Tandläkare TOM von HALL.
— 30 Sturegatan 30. —
Hvard. 10—2, 5—6. Helgd. 10—12.
Allm. Telefon 58 48.
OBS.! Ändrad adress.

Tandläkare Sven Hoffman,
2 B Uplandsgatan, n. b.
Hvardagar 10—3, helgdagar 12—1.
Obs. i Smärtfri behandling. Allm. Tel. 154 87.

TANDLÄKARE
G. G:son Hård af Segerstad,
Alma Hård af Segerstad
Birger Jarlsgatan 13, I tr.
Rikstel. 2048. Allm. tel. 86 46

Tandläkare
HJALMAR JUNGNER,
EMELIE JUNGNER.
Hamngatan 26.
Hvard 9—1/2 10 samt 1—2. Sönd. 11—12. Andra tider efter öfverenskomelse.
Allm. 161 56. (S. T. A. 78840)

Tandl. NILS SJÖQUIST
har flyttat till Sturegatan n:r 6, I tr.
Rådfrågningskl. 9—10, 1/2 3—1/4.
Rikstelefon 45 91. Allm. 54 63.

Tandl. Elias Widfond,
25 Regeringsgatan 25.
Träffas kl. 10—2 och 1/2 5—1/2 6 e. m.
Plomb. och insättning af artificiella tänder.

Hvarje stammare
kan lära sig tala flytande efter osviktig, fullt fysiologisk metod.
Bryggaregatan 10. **Julius Kamke.**

Kronisk Snufva och Svalgkatarr
behandlas med inre smärtfri massage (med instrument) af
Professor G. Cederschiöld.
Träffas vardagar 2—4. *Engelbrektsg. 5.*

Doktor J. Arvedsons Kurs
i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk gymn. (friskgymnastik) i hufvudsak lika med Gymnastiska Centralinstituttets kurs för kvinnliga elever. Kursen är 2-årig med början 1 okt. Upplysningar och prospekt genom Doktor J. Arvedson, Stockholm.

Damhårarbeten.
Peruker, Benor, Flåtor, Lånkar m. m. i tusental hos Herr och Fru **E. MALMBERG,** 58 Klarabergsgatan 58.

VARIA
Sveriges Främsta Månadsskrift.
Oktober-häftet utkommet och innehåller bl. a.:
Prins Eugen på Valdemarsudde, med 9 bilder efter fotografier af A. Blomberg m. fl.
Tre dikter af E. N. Söderberg.
Om djurens själsförmögenhet (illustr.) af Dr: Anton Nyström.
Bilder från Franska främlingslegionen, II (illustr.) af Ralph.
Om anarkismen (illustr.) af O. R.
Den unge Orestes, dramatisk episod af Fr. Nylander.
Scenen. — Musik. — Litteratur.
Häftet, å 65 öre, innehåller 64 sidor text och ett 40-tal illustrationer.

Högstedt & Co
32 Regeringsgatan 32 — Stockholm —
Specialitet:
Bordeaux- & Bourgoigne-viner
Billiga priser.

Gratis och extra erhåller en hvar som för sista kvartalet prenumererar på **Aftonbladets Halvveckvupplaga: dels Aftonbladets Porträtt- o. Biografialbum öfver Statsrådets o. Andra kammarens ledamöter dels allt hvad som före i Okt. varken fört af den ypperliga svenska originalromanen »Valnaden» af den framstående förf. Aug. Blanche. Denna extra följetong motsvarar 600 boksidor.**

Samtliga prenumeranter erhålla under kvartalets slut som extra present en innehållsrikt julnummer.

För sista kvartalet kostar tidningen, postafgiften inberäknad, endast 50 öre.

Aftonbladets Halvveckvupplaga eger nu öfver 125,000 postprenumeranter.

Hvit och fraiche

blir hy och hud, om man alltid tvättar sig med F. Paulis Azymoltvål, som tillverkas under läkarekontroll. Obs! Azymoltvål erhöi guldmedalj, London 1899 såsom den bästa.

LEDIGA PLATSER.

BARNJUNGFURU, ordentlig, gladlynt, samt fullt frisk, ej för ung, erbiller plats d. 24 oktober i bättre familj, för att sköta tre mindre barn. God lön kan påräknas. Svar jämte betyg sändes till Fru Sigrd Thermanius, Hallsberg.

PÅLITLIG, barnkär, bättre flicka, kan få plats d. 1 november i närheten af Örebro, såsom barnfröken för 2:ne barn, det yngsta 2 år. God lön gifves och ett vänligt bemötande kan påräknas. Svar till »Fru S. T.», Svenska Telegrambyråns Annonsaf., Stockholm.

EN BÄTTRE, anspråkslös och barnkär flicka, som är kunnig i sömnad och handarbete, erhåller den 1 insundande November plats att vårda 2 barn, en gosse 9 och en flicka 3 år samt i öfrigt vara husmodern behjälplig vid bättre sysslor i hemmet. Svar med fotografi till »Liten familj», kontoret Svea, Norrköping.

LÄRARINNA. På landet i Vestergötland önskas en lärarinna med god förmåga att undervisa tvänne barn i vanliga skolämnen och musik. Svar märkt »God lärarinna» innhållande referenser och lönespråk m. m. torde sändas under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

EN SNÄLL FLICKA, häst kunnig i kläd-sömnad, får lätt plats i prästgård på landet. Svar till »Ingegerd», Västerås, p. r.

PÅ HERRGÅRD i större familj önskas musik., treflig hjälpre, kunnig uti lapp- o. klädsömnad. Svar, referenser o. vilkor adress till Montgomery, Rotteros.

BARNFRÖKEN, häst tyska, med goda rekommendationer, som frut innehaft plats i Sverige, erhåller anställning i familj för att handla 10-4 års barn och gå frun tillhanda. Svar jämte referenser och fotografi sändes till »H. H.-g», Hernösand p. r.

SOM FÖRESTÄNDARINNA och ekonomiskt intresserad önskas en 30 års praktisk dam af familj och kristlig tendens i ny-anlagd naturmedicinsk hälsostan till »Södra Sverige». Benäget svar till »Villa Corona» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm.

LÄRARINNEBEFATTNINGEN vid en mellan två stationer flyttande småskola, att tillträdas genast eller sist den 1 januari 1901, samt vikariat under höstterminen vid en fast mindre folkskola, allt i Svea, så kas hos undertecknad före den 25 dennes Lön resp. 350 och 375 kr. för år räknadt jämte bostad i skolhus och bränsle samt 15 kr. resebidrag. Svea den 3 okt. 1900 Gunnar Lilliesköld, Skolrådets ordf.

SKICKLIG HUSHÄLLERSKA sökes. Till den 24 oktober önskas en skicklig hushållerska, van vid finare matlagning samt med förmåga att förestå ett större hushåll i stad och på landet. Ansökningar med betyg och rekommendationer sändas till Fruherrinnan Bonde, Ericsberg, adr. Katrineholm. (G. 101758)

ANSPRÅKSLÖS och arbetsam, medel-ålders flicka (helst musikalisk) sökes nu genast såsom föreständarinna för hushållet hos änkan med 4 barn, det yngsta 10 år, i vackert belägen större stad i mellersta Sverige. Sökande bör förut på egen hand ha förestått hushåll i bättre hem, vara kunnig i inläggningar och därtill hörande samt sömnad och handarbeten m. m. Två tjänar finnas. Svar med fotografi och uppgift å löneanspråk i biljett till »Änkeman», under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

PLATS finnes i familj på landet för anspråkslös, bildad och barnkär flicka, skicklig i matlagning och beking samt van vid öfriga i ett hushåll förekommande sysslor. Den sökande bör förut innehaft plats och häst vara kunnig i sömnad. Anses som familjemedlem. Reflektörer torde snarast insända betyg med uppgift å löneanspråk, gärna åtföljdt af fotografi till »E.», Hölje. Ingen torde anmäla sig, som ej är villig och fullt kunnig att åtaga sig matlagningen.

PLATSSÖKANDE

VÄRDINNEPLATS, häst i Sthlm, sökes af bildad, duglig, sparsam, musikalisk, 28-årig flicka, fullt van att sköta och förestå bättre hem. Svar till »Frisk och ett godt lynne», Iduns exp.

EN UNG, musikalisk flicka af god familj, önskar plats på landet eller i någon småstad att gå frun tillhanda eller som sällskap. Svar emotes tacksamt till »Gerda 1900», Östermalms tidningskontor, Karlavägen 6, Stockholm.

EN UNG FLICKA, som genomgått handelskola, äger kontorsvana, är kunnig i handarbete, väfnad och enklare hushållsgöromål, önskar plats i familj. Svar emotes tacksamt »19 år», Ryssby.

MEDELÅLDERS FLICKA önskar plats att bereda gossar för inträde i elementarläroverks 2:dra klass eller eljest undervisa yngre barn. Små pretentioner. Goda betyg. Svar till »-a», Falköping-Ranten p. r.

EN FLICKA, som genomgått en kurs i handelskola, önskar med det snaraste plats som elev å kontor eller i familj som skrifvtråde o. hjälp i hushållet om så önskas. Någon lön, samt vara som medlem af familjen. Svart svar till »23 år», Iduns exp.

EN ORDENTLIG FLICKA önskar plats, häst som hjälp och sällskap åt äldre dam eller i familj, där hon kan få hjälpa till med hushållet. Svar emotes med tacksamhet till »R. A.», Venersborg.

EN BÄTTRE FLICKA, som är van att arbeta och kunnig i matt, önskar plats i Sthlm, där hon med husmoderns hjälp kan sköta det hela ensam. Svar avvakts märkt »O. 21», Iduns exp.

MUSIKALISK, tysktalande flicka söker plats som sällskap eller hjälp. Svar till »Hilda», Kil. (2:10)

EN SNÄLL OCH RASK 17-årig flicka söker anställning i bildad familj. Vidare meddelar organisten J. Johnsson, Köinge.

PLATS önskas för en enkel, anspråkslös, 17-årig flicka i ett hus att gå frun tillhanda i inom hus förefallande göromål. Finnes barn kan hon undervisa i de första grunderna i musik. Sv till »C. K.», Iduns exp.

BÄTTRE FLICKA, med fast anställning halva dagen, önskar mot fritt vivre plats i god familj i Sthlm, att under andra halva dagen deltaga i hushållsgöromålen. Svar »Ali», Iduns exp.

MED UTMÄRKTA VITSORD som husföreständarinna, söker, af en händelse, ett af god familj, enkelt, medelålders fruntimmer på plats i ansedt hem. Vidare till »Kompetent», Iduns exp.

PLATS såsom husföreständarinna önskas af ett medelålders, bildad fruntimmer med goda rekommendationer, vana att handha barn samt dugligt i alla förefallande göromål. Svar märkt »Duglig 1900», inlämnas före 20 okt. till Iduns exp.

EN UNG TYSKA, som genomgått svenskt institut, önskar plats som sjukgymnast i familj. Goda betyg o. referenser lämnas Svar till »J. W.», Sv. Telegraf. Annonsaf., Stockholm. (S. T. A. 78921)

STINA DAHL, Göteborg, p. r., gen. mång-årig praktik fullt komp. i bokf. o. korresp. ej ovan vid husl. arb., söker komb. skrif- och hushållspl., häst på landet. Inled benäget korrespondens!

PLATS önskas af bildad, ordentlig, gladlynt flicka. Kunnig i fin och enk. matt, bak, syltn., saftn., sömnad, handarbeten m. m. Svar till »Idog», Iduns exp. f. v. b.

EN UNG, bildad flicka, van vid husliga sysselsättningar, önskar plats som hjälp och sällskap i bättre familj. Svar snarast möjligt till »1900», Jemsnö p. r.

SKICKLIGA lärarinnor, värdinnor, sällskapsd., affärs- o. hushållsbiträden, barnfröknar ansökas genom Noira Inackorderingsbyrån Mäster-Samuelsgatan 62, Sthlm.

ARBETSAM, bildad flicka, van vid hushållsgöromål. matt., bak, syltn., handarb., söker plats. Jämt lynne, ordningsfull och pålitlig. Svar »God hjälp», S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm. (G. 5602)

EN UNG,

huslig flicka, önskar plats i god familj. Svar till »Familjemedlem», p. r., Eskilstuna.

UNG, bildad flicka, som genomgått Liedbeck's gymna-tikinstitut, önskar plats i familj för att meddela massage och biträda med hushållsgöromål. Små pretentioner. Svar till »Musikalisk», Iduns exp.

Som Ressällskap

önskar en ung, bildad, angenäm flicka, som en längre tid vistats i Frankrike, att mot fria resor och vivre medfölja familj eller ensam person utomlands. Närmare å Främ-lingsbyrå, Fredsg. 30. A. t. Br. 31. R. t. 3200.

EN DUGLIG VÄRMLÄNDSKA af god familj önskar plats som husföreständarinna i bättre hem. Bästa rekommendationer. Svar till »Omtänksam 1900», Söder telje Tidnings expedition, Södertelje.

EN 22-årig bildad flicka med godt sätt och kunnig i husliga göromål, önskar plats att gå frun tillhanda eller såsom hennes hjälpre i hemmet. Lön önskvärd samt få anses som medlem af familjen. Svar märkt »Anna», S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm. (G. 5606)

VÄRDINNEPLATS sökes af ett äldre fruntimmer med mångårig vana att sköta ett enkelt hem. Utmärkta betyg kunna föres. Finnes äldre dam eller herre är hon villig, om så önskas, vårda och sällskapa. Svar till »H. V.» Ransäter p. r. (2475)

EN UNG FLICKA önskar plats i familj att mot logi och fritt vivre gå frun tillhanda. Svar märkt »17 år» torde snarast sändas till Iduns exp.

UNDERVISNINGSV. lärarinna med vana att förb. gossar för intr. vid Högre allm. lärov. söker plats. Något kunnig i musik. Fina ref. Svar till »Intresserad», Tidningsk. Observatoriegatan 8, Stockholm.

LÄRARINNA, van undervisa i alla ämnen, språk, musik, handarb., önskar plats. Anspråkslös, energisk samt barnkär. Svar »Mycket pliktrogen», S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm. (G. 5601)

UNG FLICKA, som med goda betyg genomgått en fullständig kurs i dubbel italienskt bokhålleri, önskar nu genast eller till nyåret plats på kontor. Svar till »Vivan», adr. Åkerbergsgården, Värberg.

BILDAD FLICKA af god familj önskar plats som sällskap och hjälp hos ensam dam eller i familj. Goda rekommendationer finnas. Upplysningar lämnas af frk. E. Schultz. Norrköping. (2483)

EN UNG, BÄTTRE FLICKA, rätt kunnig i matlagning jämte andra hus-hållsgöromål, van vid ordning och pliktrogenhet, söker med snaraste plats. Önskar blifva ansedd som medlem i familjen. Prima referenser. Benäget svar till »21 år», Örebro, poste restante. (G. 17324)

INACKORDERING för en 18-årig flicka sökes å större egendom eller prästgård, helst i Värmland, och där ungdom finnes, samt tillfälle gifves få deltaga i alla husliga bestyr. Önskvärdt om god undervisning i musik äfven kan erhållas. Svar med nöjaktiga upplysningar emotes af Ludvig Tingström, Göteborg.

TILLFÄLLE till god inackordering gifves på Madeira eller Teneriffa i familj, som i slutet af oktober ämnar sig dit. Fullt inne i förhållandena genom föregående vistelse därstädes. Aterresa i maj. Svar till »Vinterkurort», Tidningskontoret Karlavägen 6, Stockholm.

INACKORDERING erb. ung, bildad dam, som är i söknad af hem, hos läkarefamilj i Göteborg. Pris 65 kr. pr mån. Tillg. till piano. Svar till »Barnlöst hem», Iduns exp., Sthlm. (2527)

Som läs- och lek-kamrat till 10-årig dotter önskas en jämnårig flicka ur god familj. Ett godt hem och bästa vård utlofvad. Svar till Fru A. Tydén, Sjöbacka, Ljungsbo.

Klädningsömmerska

med vana att sy stilfullt och ordentligt, kan i vacker trakt af södra Dalarna genast er-hålla ständigt arbete, såväl i familjer som hemma. Sökande hänvände sig till Fru L. Källström, Dala-Husby.

Sång- o. Praktfåglar säljas billigt. Se Idun n:r 32 sid. 519, n:r 33 sid. 535, n:r 34 sidorna 550 o. 551 samt Iduns hjälpredda sidorna 5, 6 och 7. Priskurant mot porto. Axel Andersson, Värberg.

Mot sensträckningar

lika väl som mot kross skador m. m. har Salubrin befunnits vara ett utmärkt behandlingsmedel, om det användes, som i beskrifningen angives.

Salubrin tillhandahålles i parfym-, speceri- och färgaffärer. Partilager hos Geijer & Co., Stockholm.

Angora Pudel.

Valpar finnas till salu efter importerade pudlarne Tonny och Tom, den senare 1:sta pristagare på 1897 års utställning. Adress Fru Hedvig Pettersson, Hörngatan 2, Norrköping.

Ett af de många

intygen om Azymol lyder: »Den bekantskap, jag gjort med Azymol, har varit uteslutande angenäm och vill jag särskildt framhålla dess utomordentligt angenäma och uppriskande smak samt dess förmåga att i någon mån upplösa fett- och stematade beläggningar å tänder och slemhinna; och uppfyller Azymol de fordringar, man ställer på ett det bästa munvatten och kan med allt skäl rekommenderas. Stockholm den 22 nov. 1899.

Henrik Welin, legitimerad tandläkare. Lärare vid Karolinska institutets Tandläkareinstitution.

HVARJE SPARSAM HUSMODER

bör efterfråga »UNIONS» »Crème» och »Aptitgrädd.» Tillhandahålles hos hvarje väl sorterad Köpman.

Full ersättning för modersmjölken.

Hvarje fader och moder önska ju att gifva sina barn det bästa möjliga. Gif därför Edra barn »Allenburys» Food, hvilket innehåller alla modersmjölkens beståndsdelar i dess rätta proportioner. »Allenburys» Food tillverkas af Allen & Hanburys Ltd, London, en bland Englands äldsta och mest välkända firmor inom denna bransch. (Grundad år 1715).

Säljes på apoteken samt i hvarje väl sorterad speceri- och delikatesaffär i riket. Fullständig beskrifning jämte medicinska erkännanden sändas gratis och franko till alla som önska från A. W. HELAND, Norrköping, och ADOLF AHLGREN, Gefle. Generalagenter. Nederlag för Stockholm hos herrar Peterson & Malm. Rikst. 3274. Allm. tel. 1187.

Hotell Leksand, Dalarne,

rekommenderar sig såsom lämplig rekreationsort,

Belägenhet invid den allbekanta kyrkovallen, högt och friskt, nära barrskog och Dalelvens utlopp ur Siljan, 170 meter öfver hafvet. Öppet året om. Fullständig inackordering för dag, vecka, månad eller längre tid. Härlig luft. Prima velocipedvägar. Bästa dricksvatten. Godt bord. Utmärkta viner. Rymliga verandor för servering. Acetylenbelysning. Ångbåtsförbindelse med Insjöns järnvägsstation, Rättvik, Mora och Orsa. En mil landsväg vintertid till Insjöns järnvägsstation. Post och Telegraf. Rikstelefon Leksand 9. Amalia Carlson.

Grand Hôtel, Åre,

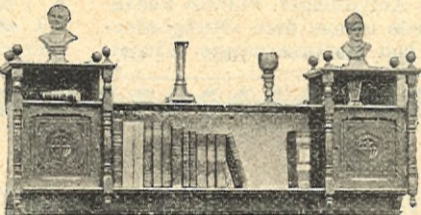
som hålles stängt fr. o. m. 1 oktober, öppnas åter i februari 1901. Prospekt genom Svenska Turistföreningen och Kamrerarekontoret, Åre.

Erhålles å Apoteken samt 1:sta klassens Parfumeri- o. Frisér-Affärer.

Från GUST. FLINTA, Hedemora.

Deltagare i med Guldmedalj belönad kollektiv-utställning i Paris 1900.

Bokhylla med skåp, 135 cm., ek, 35 kr. Kistor 30 till 50 kr. Bänkar från 15 kr. Salongsskåp 75 » Bord » 20 » Medicinskåp 20 » Vägghyllor från 12 kr.

Jämför IDUN

med vårt lands öfriga illustrerade tidningar och Ni skall erkänna, att den är påpassligast och innehållsrikast.

Elektriska Väggur

(behöfva aldrig uppdragas) från Aktiebolaget Elektriska Urfabriken, Stockholm finnas hos alla väl sorterade herrar urmakare.

CRÈME SIMON

pour les soins de la PEAU.

SAVON & POUDRE SIMON à la PARFUMS Crème Simon & Pivolette - Éliotrope J. SIMON, 13, rue Grange batelière, PARIS

Kungl. Hofboktryckeriet Iduns Tryckeri Aktiebolag

BOKTRYCKERI, LITHOGRAFI och KEMIGRAFISK ANSTALT

Utför allt slags tryck för såväl affärsmän som privatpersoner.

Ferm expedition. Förstklassigt arbete. Moderata priser.

Växtförsäljningen

från
**Haga Trädgårds
växthus**

i nr 18 vid Birger-Jarls-gatan
fortgår ännu några dagar, och fasta vi
uppmärksamheten på det tillfälle, som
erbjudes växtvänner att förse sig med
vackra och för bostaden lämpliga
dekorationsväxter.

KNEIPP-BADEN BORG, NORRKÖPING.

Vinterkurerna (1 sept.—1 juni) mycket
verksamma. (S. T. A. 67961)

M. Zadigs Depilatoria.

Ett säkert verkande,
oskadigt medel för bort-
tagande af generande
hårväxt. Försäljes i väl
founerade detaljaffärer.

Joh. P. Isaksens patenterade Tvättmaskin

är fullständig, nöter ej kläderna, tvät-
tar fort och fullkomligt rent, sparar
arbete och tid samt är särdeles billig.
Visades i gäng och prisbelönades på
Stockholmsutställningen 1897, General-
agent: A.-B. Julius Slöhrs Järn- &
Redskapshandel, Stockholm.

Förtening

verkställes alla dagar med rent engelskt
tenn af
C. W. Dahlstedt & Svensson,
Norrländsgatan 25.
Rikstel. 2138. Allm. tel. 5346.

Man mår aldrig väl

af oblandadt kaffe, som all-
deles förstör Eder, hvarför
man alltid bör blanda det
med **Stockholms Kaffe-Ak-
tiebolags** berömda **Intubi-
kaffe**, som gör kaffet godt,
hälsosamt, välsmakande, yt-
terst drygt och billigt samt för-
hindrar kaffeförgiftning.
Paketer à 25 och 10 öre i
alla Speceri- och diverseaffärer.
OBS. att firmans namn, **Stock-
holms Kaffe-Aktiebolag**, är
tryckt å alla paket, ty endast
dessa äro verkligt äkta.

MACK'S

Glans-Stärkelse

erkändt bästa i handeln.
Fås öfverallt i Paketer à 10, 20 & 50 öre.
H. Mack (Fabr. af Mack's Dubbel-Stärkelse) Ulm v. D.

A. Wilh. Lindbergs

Pianoetablissemant.
Stockholms äldsta piano-
affär, etablerad år 1856.
26 Regeringsgatan, Sthlm.
Allm. telef. 5988. Telegrafadr. Piano, Sthlm.
Lager af flyglar, pianon och orglar från
in- och utlandets förmästa fabriker.

Santal- missionens

TE

Broken Orange Pekoe & Pekoe.

Garant. oblandadt, direkt import. från
missionens egna plantager i Assam (s. o.
från Himalaya).
Säljes äfven å apoteken.
Santalmissionens Tedepot,
STOCKHOLM.

Det bästa brödet

bakas af
Malmö Best Patentmjöl.

(A) (G. A. M. 61410)

STOCKHOLMS INTECKNINGS-GARANTI-AKTIEBOLAGS BRAND- och DYRKFRIA FÖRVARINGSHVAF

(öppna alla sökendagar kl. 1/2 10-4)
innenållande c:a 1,650 st. skåpfack. Årlig hyra för fack, beroende af storleken,
20, 25, 35, 50 kronor. Testamenten, Gåfvobref och dylika handlingar emottagas
till förvaring; äfvenledes emottagas värdepapper i öppet förvar. (S. T. A. 16805)

Lars Monténs Neutrala Kärvål till yllevätt och Oieintvål till linnetvätt användes lämp- ligast sålunda:

1/2 kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under
omröring 20 à 25-liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plag-
gen. Vid yllevätt böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 à 38 grader.
Finnes hos de flesta specierhandlare samt i mina butiker
N:r 19 Stora Nygatan. — N:r 29 St Paulsgatan.
Silfvermedalj i Köpenhamn 1888. Guldmedalj i Stockholm 1897.

LINNE	Leverantörer till H. K. H. Prinsen af Wales.	LINNE
Den billigaste firma i branschen för verkligt äkta oför- falskade linnevaror. Blekt damast. Borddukar från 2 s. 6 d. pr st. och till de finaste fabrikat.	Specialaffär för Brud-utstyrlar af linne. Tusentals rekommendationer. Full tillfredställelse å alla håll, hvarst man begagnar våra varor.	Äkta Cambridge- näsdukar med häl- söm för damer från 3/6 pr puss. Mycket eleganta fr. 12/- till högre pris. De myc- ket efterfrägade Ir- ländska knypplade o. broderade näsdu- karne. Linnet.lakan o. örngott, handdu- kar. Alla sl. af linne.
LINNE	Prisförteckning och proufer efter önskan.	LINNE
Murphy & Orr, 18 Donegall St., (Det äldsta etablissemant Belfast, Irland) (för Linne i norra Irland.)		

GEFLE MANUFAKTUR-AKT.-BOLAGS

Oblekta, Blekta och Färgade VÄFNADER

försäljas i parti från kommissions-
lagret i Stockholm hos **ADOLF BODELL**

Drick hälsa och krafter ur Hobro Maltextraktøl,

som håller
22,80 proc. extrakt!
Rekommenderadt af läkare.
Till salu hos de flesta specierhandlare i Stockholm och landsorten.
Partilager hos **HAMMARSTEN & C:o, Stockholm.**

BABY

SVENSKIDFLASKAPPARAT
rekommenderad af professor Medin.
Apparaten kostar komplett med 8 fla-
skor och kokkärl ..... kr 6:—
Dito utan kokkärl 3: 50
Med hvarje apparat följer »Kortfat-
tade regler för späda barns uppfödande med komjöl» af professor O. Medin.
Apparaten, som redan vunnit särdeles stor spridning äfven i grannländerna, är, ut-
om af professor Medin och dr Carl Flensburg i Idun för den 2 mars 1892, förordad af
e. o. professor W. Pipping i Helsingfors och dr Chr. Döderlein i Kristiania m. fl.
Säljes i parti hos hrr E. Abrahamson & C:o, Stockholm och i minut hos hrr Alb. Stille,
Ch. O. Werner, Josephsson & Agren, Sandbergs bosättningsmagasin, Kuntze & C:o,
Numa Peterson, Åkerholmska bosättningsmagasinet samt alla apotek i Stockholm.
I Göteborg i Ch. O. Werners filial. Dessutom å de flesta apotek i riket.

Kontinentrouten TRELLEBORG—SASSNITZ

2 turer dagligen i hvardera riktningen.
Vidare meddela: Stockholms Resebureau, Stockholm; Göte-
borgs Resebureau, Göteborg och Kontinentkontoret, Trelleborg.

Köp alltid Kockums Emaljerade Kärl,

ty de äro de bästa! (S. T. M. 54377)

Gustaf Piehls Bryggeri-A.-B.

Stockholm 66 Götgatan 66 Stockholm
rekommenderar sina tillverkningar af:
Lager-Öl, Lager-Dricka
Pilsner-Öl, Iskällar-Dricka
samt såsom specialitet:
Pilsner-Dricka

Allm. telef. 3656. Rikstel. 18.

JOH. LUNDSTRÖM & C:o.

Stenkol, Cokes,

1:a maskinkrossad Anthracit,

bästa bränsle för illuminationskaminer och värmeneessärer.
Carré-Briketter
för kokspisar, kakelugnar, stryknugar m. m.

Allm. tel. 22 88. Kontor: 29 Skeppsbron 29. Rikstelefon 427.
Allm. tel. 60 19. Försäljning: 5 Strandvägen 5. Rikstelefon 22 20.
Allm. tel. 61 98. Filial: 1 Farmmätaregatan 1. Rikstelefon 20 12.

Wasabryggeriets * * * Maltdrycker

rekommenderas.
Specialité: **Pilsnerdricka.**

Allm. Telef. 30 57. Rikstelefon 10 73.

IDUNS MODETIDNING

För Sömmerskor Billigast, bäst, elegantast, modernast
af alla Skandinavians modetidningar är och för-
blir Iduns Modetidning, som utkommer i tvän-
ne upplagor, båda med två stora 8-sidiga num-
mer i månaden och hvardera innehållande 70—
80 charmanta illustrationer samt åtföljdt af en
stor dubbelsidig mönsterbilaga af ovanligt rik-
haltigt innehåll. Den dyrare upplagan, kallad
planschupplagan, har därjämte med sitt första
nummer i hvarje månad en fin-fin kolorerad mo-
deplansch med moderna hårfrisyrer på baksidan
samt med sitt andra nummer i hvarje månad en
uteslutande för denna planschupplaga framställd
handarbetstidning med vackra och moderna sven-
ska mönster för handarbeten, läderplastik, glödrin-
ning m. m. Prenumerationspriset är för sista kvar-
talet å planschupplagan **endast kr. 1.50**, å
den andra upplagan **endast 1 krona.**
Prenumerera genast!

För Syateljörer

För alla husmödrar

Gahnelit
för munnens, svalgets och hudens
m. m. vård
tillverkas under kontroll af professor
CARL SUNDBERG.
Öfverfettad
Gahnelit-tvål.
Ny, pillerad tvål,
gör huden fin och mjuk.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
FACKSKOLAN FÖR HUSLIG EKONOMI
I UPSALA.
(Föreståndarinna: fröken Ida Norrby.)
FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR
VECKAN 14-20 OKT. 1900.

Söndag: Buljong med ostbeignet; champignonspäckad oxfilét med brynt potatis och salader; äppelmarak med grädda.

Måndag: Kokt lambringa med dillsås och potatis; soppa på blandad frukt.

Tisdag: Sillpudding med skiradt smör; sammetsvälling.

Onsdag: Ugnstekta bogblad med potatis. Kornsoppa med katrinplommon och grädda.

Torsdag: Brynt hvitkålsoppa med frikadeller; plättar med sylt.

Freddag: Späckad kallefver med potatis; floy.

Lördag: Vegetariansk blomkålspuré; ångkokt kolja med äggstanning och potatis.

RECEPT.

Ostbeignet (f. 6 pers.). 40 gr. smör, 60 gr. mjöl, 1 dcl. vatten, 40 gr. rifven ost, 2 ägg. *Beredning:* Smör och mjöl fräses i en kastrull, vattnet tillsättes under flitig rörning och smeten får koka till den släpper pannan. Massan upphälles då att svalna, hvarefter äggen, ett i sänder, iblandas väl jämte osten.

Af smeten formas små runda bullar, hvilka kokas i ljusbruna i flottyr, uppläggas på gräppapper att afrinna.

Champignonspäckad oxfilé (f. 6 pers.). 1 kg. oxfilé, 3 msk. konserverade champignoner, 2 msk. smör, 1 tsk. salt, 1/2 lt. buljong eller vatten. *Sås:* 1/2 msk. smör, 1 msk. mjöl, köttjus, 1 dcl. tjock grädda. *Beredning:* Köttet tvättas med en duk, doppad i hett vatten, hvarpå de späckas med de ituskurna champignonfötterna. (Hattarna sparas till garnering). Oxfilén brynes i 1 1/2 msk. af smöret, saltas och den kokande vätskan påspädes, litet i sänder. Filén får sekta steka med tätt slutet lock omkring 1 timma eller tills köttet känns mört. Köttjus'n silas, skummas och säsen afredes. Köttet skäres i tunna skifvor och garneras med de i resten af smöret frästa champignonhattarna.

Sammetsvälling (f. 6 pers.). 1 1/2 msk. mjöl, 1 tsk. salt, 1 tsk. socker, 2 ägg, 1 1/2 lt. oskummad mjölk. *Beredning:* Mjöl, socker, salt och ägg sammanvispas i en kastrull. Mjölen tillsättes och vällingen får under stark vispning sjuda öfver elden en 1/2 tim. Serveras genast.

Kornsoppa (f. 6 pers.). 1 kkp. krossgryn, 2 1/2 lt. vatten, 24 katrinplommon, skallet af 1/2 citron, 2 msk. socker, salt efter smak, 2 1/2 dcl. tjock grädda. *Beredning:* Grynen sköljas, läggs i det kalla vattnet, sätts öfver elden och få koka, tills de äro lösa, då soppan passeras. Katrinplommonen

sköljas och påsätts med citronsalet och sockret i kallt vatten att sakta koka mjuka, med slutet lock. Den passerade soppan silas tillbaka i kitteln, får ett godt uppkok och plommonen med sitt spad tillsätts. Soppan afsmakas med socker och salt samt serveras med vispad grädda.

Floy (f. 6 pers.). 2 kkp. socker, 5 ägg, 1/2 lt. gräddmjölk, citronskal eller sötmandel. *Beredning:* Sockret brynes i en panna, spädes med några droppar kokande vatten och därmed beklädes en bleckform. Äggen och mjölen vispas väl tillsammans och smaksättes med litet socker och citronskal eller skällad och rifven sötmandel. Blandningen hälls i den beklädda formen, insättes i vattenbad i ugn att stanna och få en ljusbrun färg. Puddingen uppstjälpes och kan om man så vill garneras med sötmandel, skuren i strimlor.

Beredning på Äppelmarak, Ugnstekta bogblad, Vegetariansk blomkålspuré och Ångkokt kolja med äggstanning återfinnes i Hjälpredan sid. 153, 154.

ANVÄNDA FÖRKORTNINGAR:

lt. = liter, dcl. = deciliter, cl. = centiliter, kg. = kilogram, hg. = hektogram, gr. = gram, msk. = matsked, tsk. = tesked, kkp. = kaffekopp.

LÄKARERÅD

ENHVAR af Iduns läsarinna öger att i denna afdelning erhålla fria läkarråd. Förfrågningar insändas till redaktionen med påskrift: »Till Iduns läkare».

AGNES. Otillräckligt omöjligt att säga orsaken till detta och dess därpå beroende behandling. Sannolikt är väl emellertid, att det är rent nervöst. Ni kan försöka att tre gånger dagligen (under måltiderna) taga en matsked af följande mixtur: bromatrium 80 gram, Valerianainfusion 300 gram. 2) Onödigt, om ej högradigare flytning före finnes.

21-ÅRIG FLICKA. Efter all sannolikhet beroende på blodbrist. Se svaret till 23 år 1) i n:r 7.

VACKERT HÅR. Se svar till 25 åring i n:r 7.

20-ÅRING. Se svar till Anna 20 år i n:r 5.

BEDRÖFVAD TÖS. Ja, ni bör använda dem på sätt som säges i svaret till 23 år 1) i n:r 7. Det nämnda är troligen blott beroende på, att ni blifvit starkare än förut.

D:r —d.

FRÅGOR

ENHVAR af Iduns läsarinna öger att i denna afdelning framställa förfrågningar rörande hushålls eller andra användbara saker till besvarande af läkarens. Äro frågorna af den art, att de rätteligen höra hemma i annonsafdelningen, intagas de dock icke.

N:r 896. Vill en erfaren husmoder säga mig, huru man skall lära sin köksa sköta kokkärnen ordentligt. Jag har en dyrbar uppsättning af »myrfortentna» sådana. Skola de kokas rena med sodalut, — eller skuras inuti med Lagermans skrupulver? Nu är det ett ständigt skrapande inuti dem, med knivar och skedar, som naturligtvis förstör dem? Hvilket är det bästa putsmedel för att gifva kopparn varaktig glans? Huru kommer det sig att blå flammor uppstå efter skurningen?

N:r 897. Huru kokas och skötes körsbärssaft i kruka? Skall saften hafva ett ytterligare uppkok, eller får den direkt tappas på buteljer? Skall saften tappas varm på buteljer?

N:r 898. I anledning af den uppsats angående burfäclars natur och värd som meddelats i Idun, anhålla undertecknade om en utförlig skildring af papegojorna, dessa i hemmen numera så vanliga och omtyckta fåglar. Det vore mycket intressant att få en redogörelse öfver dessa fåglars lif och vanor i deras hemländer, samt en så noggrann redogörelse som möjligt öfver deras rätta skötsel och behandling, uppgift om allt hvad de kunna och böra få till föda, m. m.

N:r 899. Kan någon lämna närmare upplysningar om en slags kuranstalt vid Djursholm där ledgångsreumatism botas genom dietkur? Hvad slags föda erhåller patienten? Gifves tillika någon behandling såsom bad, massage etc.? Hvilken tid på året är den lämpligaste för en sådan kur, och huru lång tid fordrar den? Kan något prospect från sagda anstalt erhållas? Till hvem skall

BARNÄNGENS
antiseptiska
Vademecum.
Nutidens yppersta * *
* * toalettmiddel.
Oskadligt. Välsmakande. Äger största antiseptiska värde. Är mångsidigast gagneligt. Blir i längden billigast.

man vända sig för att bli intagen där? Undertecknad, som 2 år lidit af ledgångsreumatism af mycket envis natur, vore tacksam att härom få upplysningar. Önskar få veta, om en sådan kur visat goda resultat.

Fru i Finland.
N:r 900. Till »Moster Lisa». Kära moster Lisa, säg, hvar döjler Du ditt anlete i dimmig höst, Då nu sällan något bidrag följer — Af din hand — i Idun? Hör vår röst. Alla saknar vi din penna, pigga. För hvars spets vår hjärna ej fick ro; Låt den nu ej längre rostigt ligga, Ty då bli vi dumma — må du tro!

N:r 901. Kan någon säga mig fortsättningen på en sång, som börjar sålunda:
»Långt från Italiens himmel,
långt från mitt hem i Parma.
Finnes musik till den?»

I. W. W.
N:r 902. Ville gärna äga ett porträtt af författarinnan Nataly von Eschstruth. Hvar skall man få köpa det?

I. W. V.
N:r 903. Hvar skall man vända sig för att i England erhålla plats som sällskap och hjälp? Är det skäl att annonsera, och i hvilken tidning?

Kajsa.
N:r 904. Finnes någon förteckning öfver de svenska skaldernas samlade arbeten? Om så är, hvar?

Pelin.
N:r 905. Hvad värde kan en sedel på två Riksdaler från 1800 ha samt en dito på 12 Schillingar Specie från 1818?

Prenumerant.
N:r 906. Kan de i mångt och mycket väl bevandrade Oraklen i Ö. säga, hur jag skall få bort hvita fläckar på ett polerat bord?

Sera von E.
N:r 907. Hvar i Stockholm kan jag få lära mig konstväfnad? Huru pass dyr kan själva kursen bli? Och finns det sedan någon utsikt att därmed förtjäna sitt uppehälle. Har intet kapital.

Bekymrad.
N:r 908. Skulle någon vilja gifva mig beskrifning på engelska pepparkakor lika dem, som finnas att köpa vid Örebro Kexfabrik?

Prenumerant.
N:r 909. Huru bakas mjukt grahambröd och skorpar af samma malet hvete-mjöl?

Prenumerant.
N:r 910. Kan någon säga mig en bra hushållsskola där eleverna få bo, och dit en öm moder utan ångslan kan sända sin dotter?

Landtbo.
N:r 911. Huru slungar man honung?

Ina.
N:r 912. Kan någon upplysa mig om, huru jag skall få bort matta fläckar på knifbladet?

Prenumerant i Upsala.
N:r 913. Hvar köpas i Sverige möbler på afbetalning? Hvar tillverkas korgmöbler?

Bosättning.
N:r 914. Finnas uppköpare af gamla almanackor? Hafva almanackor från slutet af 1700-talet och i början af 1800 något värde?

Mio.
N:r 915. Finnes någon lärobok i dans på svenska språket? I så fall vara undertecknad tacksam för uppgift å någon sådan.

A—d.
N:r 916. Vill någon låta mig veta, hvarmed man skall kunna roa en del

ungdomar mellan 14 och 19 år? Äro för få för att dansa, och något umgänge finnas ej.

Mio.

SVAR

ENHVAR af Iduns läsarinna uppmannas lifligt att till inbördes nytta i mån af förmåga besvara insända frågor. Svaren insändas till redaktionen, och angifves alltid tydligt nummer å den fråga de gälla. Af de tre af våra läsarinna, som under årets lopp tillfylltestgårande besvarat det största antal frågor, komma vi som en uppmuntran att vid dess slut utdela tre pris, hvardera bestående af 25 kronor. Förändring skall göras i hvar, som insänder svar, alltid underteckna med samma signatur.

N:r 611. Genom testament kan man gifva en Sofiasyster en penningssumma; hon får då själf emottaga arvet. Eljes får hon ej emottaga några gåvor.

N.
N:r 663. Myror kunna fördrivas genom att man i skarpaste såplut blandar stött socker, slår blandningen på en flat tallrik och utsätter den där myrorna uppehålla sig.

Karla Rönne.
N:r 675. Ni tillrådes att vända er till fröken Westerlund, Storgatan 15, Göteborg, eller fröken Rudebeck, Stockholm, hvilka båda med största framgång behandlat otaliga fall, liknande det ni omnämner. Undertecknade ha båda af den förstnämnda behandlats för ledgångsreumatism och blifvit fullkomligt botade.

Andrea och Anna.
N:r 679. Ett litet tryckfel har insmugit sig i frågan 679. Står »Estena mia sianita», bör vara »Estella» etc.

N:r 682. Många använda matolja, som visst skall vara rätt bra, men annars finnes det något, som heter Meltonion Cream, som är alldeles utmärkt. Kostar i krona pr. flaska och fås i de flesta skoaffärer. Bruksanvisning medföljer.

Tordis Uggla.
N:r 695. Man blandar finstött borax och mjöl samt tillsätter litet stött socker. Blandningen utsättes på tallrikar i närheten af den plats, där djuren uppehålla sig.

Karla Rönne.
N:r 736. Försök med ett munvatten, tillredt af 1 half matsked myrrhatinktur till 1 liter vatten. Det är billigt och har hjälpt mitt sjuka tandkött.

Karla Rönne.
N:r 747. Sänd adress och porto till frk. E. Svenson Säbygatan 12 Landskrona.

N:r 751. 3,3 gram borax upplöses i 26,6 rosenvatten. Med detta fuktas fläcken flere gånger dagligen. Ett annat medel: Hvarje morgon och afton bestrykes fläcken med en mjuk pensel, doppad i följande lösning: 4 gram salmiak, 5 gram saltsyra, 30 gram glyserin, 50 gram rosenmjölk.

Karla Rönne.
N:r 753. Ingnid händerna med terpenin, karbololja eller borsyrelösning. Zinksalva kan äfven anbefallas.

Karla Rönne.
N:r 759. Fristeds benmjöl har ord om sig att vara utmärkt. Adress: Fristedt & Co., Stockholm.

Karla Rönne.
N:r 762. Prenumerera på Iduns modetidning.

Karla Rönne.
N:r 771. Gethår är utmärkt att låta karda och spinna och sedan sticka ytterstrumpor och damasker af. Dyljka plagg äro i hög grad varma och fördelaktiga att använda under kalla vintrar.

Karla Rönne.
N:r 774. Bästa sättet vore nog att först under några års tid praktisera som hjälpredda och högra hand å någon praktisk, duglig och energisk hotellägare. Att ni genomgått hushållsskola, kan nog vara er till stor nytta, men det fordras mera af en hotellföreståndarinna än att kunna laga mat.

Karla Rönne.
N:r 797. Engelholm, naturskönt belägen vid Rönneå i närheten af Skelderviken har billiga lednadsomkostnader, hvarför den lilla väna staden kan varmt rekommenderas.

Karla Rönne.
N:r 799. Vänd er till redaktionen för Korsblomma eller Frideborg; där erhåller ni tillförlitligast och fortast svar.

Karla Rönne.
N:r 800. Tag någon treflig engelsk flanel till kjol. Mönster fås till billigt pris hos Marius Hartz, Wimmelskaftet 32, Köpenhamn.

Oraklen i Ö.
N:r 801. Sjuk nittonåring bör vända sig till doktor Valler, adress: Sanatoriet, Hålahult, Ervalla.

E.
N:r 804. Mark Tvains, Edgar A. Poes, Nathanael Howthornes, Helene Jacksons, Lovisa Alcotts, Thomas Aldrichs m. fl. arbeten finnas i svensk öfversättning.

Karla Rönne.
N:r 805. Vänd er direkt till fröken Josepha Ahnfeldt, Landskrona, så erhåller ni säkraste upplysningar.

Oraklen i Ö.
N:r 807. Saften kramas ur friska, goda apelsiner, silas genom limgång och får koka i 20 minuter med 8 hg. socker till 1 liter saft. Håller sig sommarens öfver, om den förvaras i god källare.

Karla Rönne.

FREJA-MAGASINET

C. E. LAGERSTRÖM
18 Humlegårdsgatan 18,
29 Drottninggatan 29,
18 Götgatan 18.
SIDEN
till blusar och garnering
i rikt urval.

— 8 apelsiner gnidas mot 2 kg. toppsocker, så att det gula på skalet fastnar på sockret. Detta lägges därefter i 2,6 l. kallt vatten att smälta; för 15 öre vinsyra ihålles. Får stå ett dygn och silas sedan upp i buteljer. Detta recept är pröfvadt och ger utmärkt god saft.

Tuttu.
N:r 811. Palmer kunna väl odlas i boningsrum, men då böra alla förhållanden vara ytterst gynnsamma. Nödvändigt är ett rum, där luften alltid kan hållas lagom varm och något fuktig. Vill »oerfaren blomstervärd» odla krukväxter i större skala och af ovanligare arter, så skaffa sig någon bok, som handlar om blomsterodling i rum. En pålitlig sådan är »Anvisning till skötsel af krukväxter i boningsrum och mindre växthus» af S. S. Svensson. Den är äfven mycket billig.

Oraklen i Ö.
N:r 811. Ett misstag, som rätt ofta begås vid odling af Cyclamen, är att man under växtens hvilotid (juni, juli, augusti) låter rotknölarne allt för starkt uttorka. I stället bör man under denna tid ställa dem på en luftig, och för de hetaste solstrålarna skyddad plats, helst i en kast eller i det fria, i hvilket senare fall de böra skyddas mot längre ihållande regn. Här vattnas de fortfarande hela hvilotiden igenom, dock icke mera än som nått och jämnt behöfves för att hindra rötterna och bladen från att helt och hållet förtorka. Omplanterings tiden är i midten eller slutet af aug. — Rotknölarne upptages försiktigt, all gammal jord afskalkas, och alla döda eller skadade rötter afskåras. På botten af krukor lägges ett lager af sönderstötta krukskifvor, som öfvertäckas med ett tunt lager af hvit moss, hvilken hindrar jorden att falla ned och tilltappa dräningen. Vid nedsättande af rotknölarne i krukor bör man iakttaga att rötterna blifva horisontellt utbredda ått alla sidor — samt att rotknölen till större delen kommer genom jordytan.

Ernst.
N:r 812. Insänd adress och porto till Iduns redaktion.
— Uppgif er adress i Idun.

Ensam.
N:r 813. Med mycket sura lingon ert sylt ni blanda bör
Och sedan pomeransskal en stillig smak och gör.
Tag sedan goda päron, kanel af bästa slag
Och koka se'n alltsammans i präktig sockerlag.
Moster Emma.
N:r 814. Undertecknad känner fem unga flickor, som för några år sedan genomgingo Näs och sedan fingo utmärkta platser i Amerika. Tre af dem äro nu bra gifta, gack och gör sammaledes.

Oraklen i Ö.
N:r 815. Kamratförbundet är ju ett förbund för barn och ungdom, och då man ej uppnått 30 år, är man ej för gammal att vara medlem i förbundet.

Oraklen i Ö.
N:r 815. När ni har lust och är intresserad af kamratförbundet, kan väl er ålder ingenting ha att skaffa med detta. Ett ungdomsfriskt sinne är tvärtom en afundsvärd lott, förförlig »ung kamrat», så länge ni kan.

Karla Rönne.
— Idrottsföreningen Kamraterna — genom ungdomstidningen Kamratens be-medling stiftad år 1895 med en central-förening i Stockholm och kretsar i ett 25-tal provinnsstäder — är ovillkorligen den bästa, finaste och verkligt trefliga förening för ungdom, som finnes i Sverige. Dess mål är ej endast att höja intresset för idrott, utan också mycket att sammanföra ungdom af alla åldrar, gossar såväl som flickor, till velo-

Kongl. Hofleverantör
Winborgs
Ättika
FABRIK
deures
Intubi

Aktiebolaget
Lindells Möbelfabrik,
f. d. Joh. Aug. Lindell & Söner.
— Kongl. Hofleverantör. —
Möbler i alla moderna stilsorter.
Möbler i renässans, roccoco,
Louis XVI och empire.
Skicklig möbelfabrik. Måttliga priser.
Vid inrättande af nytt hem eller ombildande af gammalt infordra alltid ritningar och kostnadsförslag från
Aktiebolaget Lindells Möbelfabrik,
NORRÖPING.

Pälsverk
alla slag såsom pälsar, muffar,
kragar, boor, mattor, fällar
m. m. färgas, tvättas af
ÖRGRYTE
Kemiska Tvätt- & Färgeri-
Aktiebolag,
GÖTEBORG
Obs! Enda pälsfärgeri i Sverige.

Hitta fem kronor

gör man ej hvarje dag, men denna summa i vinst kan erhållas, genom att vid behof köpa Korta Varor, Kautschukstämplar, Sigill, Trycksaker m. m. från John Fröberg, Finspong. Illustrerad priskurant gratis, ej franko.

cipedutflykter och små fotvandringar källbackpartier och skidutflykter klubbafnär och andra glada danstillställningar, med ett ord, verka för ett ungdomsfriskt kamratlif i Sverige. Ej minst är Stockholmsföreningen lifaktig både sommar och vinter och bereder sina 150 medlemmar både nytta och nöje. Särskildt äro dess klubbafnär en gång i månaden med dans, musik, deklamation, »smörgås» m. m. i all enkelhet särdeles gouterade. Inträde vinnes genom någon medlem.

P. O.

N:r 816. Fru prostinnan torde skicka linnekläderna till en kemisk tvättinrättning.

Oraklen i Ö.

N:r 823. En som undervisar utmärkt i linnesöm, är fröken Karin Egnér adr. Styrningsgatan 21, 2 tr. Hos henne får man lära både att sy och klippa, finare och enklare linne. Sättet är utomordentligt praktiskt och lättvridigt, man behöver inte tråkla ett stygn. Kursen är 1 mån. och kostar 15 kr. många gå dock igenom två kurser eller 1 och en half.

En elev.

OM HÖNSSKÖTSEL.

Det är först på senare tider som hönskötseln börjat bedrivas på ett planmässigt sätt. Och att den sålunda skött kan bli en ganska beaktansvärd inkomst, inses nu mera allmänt. Och eftersom den ej fordrar kroppsstyrka utan mera påpasslighet, flit och intresse, så är den ju särdeles lämplig för den som detta arbete äfven befordrar kroppens hälsa och gör lynnet muntert och gladt.

Men en liten sten kan ju stundom stjälpa ett stort lass, så kunna äfven försummade obetydigheter stjälpa ett sådant företag som hönskötseln. Därför börja ej härmed, såvida du ej tycker om djur, eller du ej har tid eller lust att sätta dig in i saken; ty hönskötsel, såsom så mycket annat, beror till stor del uppå, huru man omfattar den.

Man har ju nyligen i de dagliga tidningarna läst om, att på ett ställe. Bro, i Kalmar län, sonen i huset af en hönsgård på 600 höns skaffat sig en nettobehållning af 3000 kr. om året. Om ej i allmänhet så lysande resultat kunna vinnas, så vill jag dock påstå att man kan taga en nettoinkomst af två kronor efter hvarje höna. Man anser af erfarenhet att omkring sju tjug ägg i medeltal värpas af hvarje höna årligen under de tre år man bör hafva henne vid lif. Då man i all synnerhet bör lägga an på vintervärpning, så kunna dessa sju tjug, lågt beräknas till 5.60. Det anses att hvarje hönas föda går till 3 kr. om året. Men då bör hon naturligtvis ej vara instängd, utan fritt få följa sin natur och få sprätta och krafsa på ett ej alltför begränsadt område. I snö tål hon ej springa

Felväda

Hvita Trädgärddiner med obetydliga väffel i blomorna, som kostat säljas nu till

75 cm. breda	2.50	1.50 pr luft.
85	3.00	2.00
95	3.50	2.75
105	4.00	3.50
125	5.50	4.50
135	7.50	6.00
150	12.00	7.50

Rullgardiner

med amerikanska kappor och alla tillbehör bortslumpas till 2.50 pr st. Elt parti 130 cm. bred Gobelin, som kostat 4.50 pr m., bortslumpas till 2.50; en hel del andra möbelflyger samt borddukyer af ylle bortslumpas till ofantligt billigt pris.

ZEDERFELDT & HANSEN,
6 Observatoriegatan 6, Stockholm.

omkring; men man kan ju lätt sopa ren en liten plats åt sina höns om vintern. Ty de kunna utan men vistas ute äfven då, såvida kölden ej överstiger 5 grader, eller det blåser starkt. Mycket bortslösa till ingen nytta genom oförständig utfodring. Om morgonen bör gifvas blötfoder af kokta potater, hafre, mjöl, hvetekli, köksaffall höfrö, benmjöl (en matsked till tio höns). tjockt utrördt med varmt vatten, skummjöl eller vassle. Här af gifves så mycket att djuren på cirka tio minuter äta upp det. Vid middagen gifves ett lätt foder af agnar och hel säd (hafre), en gång i veckan korn. Kort innan hönsen sätta sig gifves aftonfodret af hel säd, som förut är nämndt. Natten är lång och hönan behöver full kräfvä, innan hon sätter sig i ro. Intet är mera nödvändigt för riklig äggläggning. Men nu komma vi till småsakerna, hvilka aldrig få fattas, nämligen — om vintern torkade nässlor, spädt hö, kälrot att hacka uti, grus, träkol, groft benmjöl, äggskal o. d. samt om sommaren tillgång till spädt gräs. Dyrcken rent vatten, skummjöl vassle; om vintern ljumt. En stor låda med torr aska och släckt kalk böra hönsen alltid hafva att bada uti. Ombytes ofta. Detta är för hönsen lika nödvändigt, som bad för människan. Att hönsen älska renlighet och finna sig väl däraf, säger sig ju själf.

Hvad hönskötsel rätt ledd och beaktad kan föra till, lär oss värt grannland Danmark, där enligt statistiska uppgifter, utom det egna förbruket, säljes ägg för öfver 9½ millioner kronor om året.

Och för detta storartade resultat har vårt lilla grannland uteslutande husmodrarna och sin kvinnliga ungdom af alla klasser att tacka. Äfven i städerna idkas hönskötsel i betydlig skala. Det är hushållens köksaffall, som där hufvudsakligen användes till äggproduktion. I stället för att bortkastas till ingen nytta, kan ju nästan allt affall användas till hönsens föda, detta har den danska kvinnan insett och gjort sig till godo. Må vi följa hennes exempel till egen och till nationel ekonomisk fördel.

BIEN.

TIDSFÖRDRIF

CHARAD.

Nordan skakar hvita fällen,
Bredner mjuka bolstrar ut.
Kring mitt första, och i kvällen
Hörs på afstånd vargens tjut.

Men som Håkan är mitt andra,
Därtill stark som skogens kung,
Råd's han ej att ensam vandra,
Är ej vägen honom tung.

Snart lik enslig stjärna lyser
Skenet från mitt helas bård.
Där är målet. Stagan lyser
Solen i hans hjärtevärd.

TIM-TAM.

LOGOGRYF.

Uppå gator, torg och gränder
Hvilket bråk och stäm i dag.
Hvart man än i sta'n sig vänder,
Samma dumma företag.
Tidigt höres skrik och slammar,
Ingen ro man får och fred.
Spring af stadsbud och madammer
Trappor upp och trappor ned.
Uti sal'n stå packningslärar
Ibland möbler, skräp och boss.
Saker bäres ut på bårar
Och placeras på en »tross».
Utänför i långa rader,
Längs med hvarje trottoar,
Stora möbelbarrikader,
Som i höjden tornats har.
Öfverallt man bostad byter,
Öfverallt ses flyttningslass;
Regnet uti strömmar flyter —
Jag för nöjet säger, pass!
Stöket har ju dock en ände,
Se'n man hoppas trefnad få —
Slutet är på allt elände —
Man blir icke nöjd ändå.

CARL MALMBERGS Stora Handsk- Realisation

börjar Måndagen den 8 okt. och fortsätter t. o. m. Lördagen den 13.

Endast i mina filialer:
**5 Sturegatan &
17 Drottninggatan.**

**CARL MALMBERG,
Handskfabrik.
STOCKHOLM.**

Innan vi från flyttningsläpet
Unnas någon ro och fred,
Ha vi kvar det minsta skräpet,
Som på lasset måste med.
Först en pjes vår »jungfru fröken»
Nöter ut i månet hörn.
Hvad vårt lass i gatukröken
Säkert får, om det tar törn.
Så vi ha bland annan bråte
Uf musik ett instrument.
Utaf mynt en undersäte,
Just ej mycket med bevändt.
Hvad man ser på många platser —
Skillnad mellan mitt och ditt.
Efter tröttande strapatser,
Hvad man säkert gör sig kvitt.
En person med »lindrig» heder,
För att nyttja milda ord.
Fågel, som sitt bo ju reder
Än i söder, än i nord.
Liten blomma, ljuf och fager,
Allas älskling tror jag visst.
Hvad den gärna emottager,
Som i kassan lider brist.
Ord, behagliga att höra,
Men med föga värde i.
Födöämne man plär göra
Uti hvarje mejeri.
En till jordens inre delar
Ej rekognoserad väg.
Nämnen faktor se'n, som spelar
I musik en roll — ja säg!
Hvad som stundom smakar illa,
Stundom också mycket bra.
Gäst, som ingen skulle gilla,
Att uti salongen ha.
Titel, en utaf de många,
På en manlig pedagog.
En sorts trädar, sega, långa,
Hämtade ifrån en skog.
Plagg, som våra damer bruka —
Jag förs icke säga mer.
Nöje, som kan pengar sluka,
Och ju längre desto fler. —
Men jag ser att ekipaget
Framme är ändå till slut.
Så vi plocka af bagaget,
Och lörnöjda pusta ut.

MOSTER LISA.

NAMNGÅTA.

Natan, Ruf, Georg, Inga.
Af bokstäfverna i ofvanstående fyra namn
skall ett ordspråk bildas, dock bör ännu en
bokstaf — som ej ingår i dem — tilläggas.
FIX.

GÅTA.

Än är jag varm och än är jag kall,
Än är jag glänsande klar, som kristall,
Än är jag svart, som det svartaste sot,
Än är jag röd som ett glödande klot.
Ibland är jag blott som ett ringa mull,
Ibland mera värd än silfver och gull,
Men hur jag det ena eller andra gör
Jag åt människan gagn eller skada beskär.

ELINE.

Rhein Veilchen

(Rhen Violette).

Aterger naturroget violblom-
mans doft.

Försäljes af alla välsorterade parfymhandlande.

ARITMOGRYF.

1	2	3	4	5	6	7				
8	9	5	3	10	3	6	11	12		
8	5	5	7	13	14	4				
5	8	14	13	4						
15	11	4	2	4						
6	8	16	6	4						
8	16	3	12	8	6	4				
17	14	3	12	4						
1	5	8	14	13	8	16	9	4		
8	16	9	8	16	6	3	16	4		
1	7	2	4	16	9	8				
14	8	5	5	7	16	6	8	16	9	4

Sedan de horisontala orden, som beteckna i musiken förekommande italienska uttryck, blifvit funna, bilda orden i den midtersta vertikala raden namnen på två nne operor.

GURLI G.

TRIANGELARITMOGRYF.

1	2	3	4	5	6	7
a	a	a	a	a	a	a
a	a	a	b	i	i	
k	l	l	l	l		
m	n	n	r			
r	r	r				
v	v					
v						

Bokstäfverna i ofvanstående figur omflyttas, så att de hvarandra motsvarande väg- och lodräta raderna gifva samma ord.

SAGA.

ANAGRAM.

Af namn ju finnes en brokig blandning
På Sveriges karta, och utaf dessa
Vi välja ett som oss godt behagar,
Samt passar bra för vår lilla gåta.
Dess fem bokstäfver i sedan nyttja
Att bilda andra små ord därjämte.
Hvad sägs han har, den som i sitt yrke
Med framgång öfvar just hvad det kräfler
Och gör det så, som om det för honom
Ej vore svårt utan själfmant ginge?
När hand ur hand någon sak förflyttas
För att, kanske på rätt långa afstånd,
På bästa sätt dock till målet hinna,
Säg, hvilket ord kan det bäst beteckna?
Om ifrån tornet på någon kyrka
Ett dussin männer med vilda later,
Beredde sig att som fåglar flyga,
Liksom de vore en flock af kajor,
Hvad epitet skulle du dem gifva?
Och nu vi hafva ej mer att bjuda.

SAGA.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 40.

GÅTAN: Snöyra.
ARITMOGRYFEN: Generalpostdirektör:
1) g, 2) seg, 3) Linde, 4) läneord, 5) Agram,
6) kam, 7) l, 8) apa, 9) stork, 10) ölosten,
11) katta, 12) ide, 13) i, 14) fri, 15) bleck,
16) anskrin, 17) rått, 18) kor, 19) r. De små lodräta raderna: 1) eon, 2) ost, 3) sko
NAMNGÅTAN: Magnus Erikson: 1) Max, 2) Magda, 3) Ane, 4) Åsa, 5) Greta, 6) Åra, 7) Åke, 8) Josef, 9) Tom.

ARITMOREMET: Konstantinopel: Oka, Napoleon, Asien, tio, Spanien, Atlas, Loka, Nantes, Kola, tal, ko, Nilen, Nils, Stina, kanot.

TABULA MAGICAN:

3	8	5	10	2
6	4	7	3	8
1	10	9	1	7
8	4	1	8	7
10	2	6	6	4

BORTPLOCKNINGSGÅTAN: Skalpen, skalen, kanel, Lena, len, en.

BREFLÅDA

E. P.: Ganska nått, men dock för oansenligt att publiceras.
ELSA A-r.: Den lilla enkla berättelsen.

Albin Lenhardtssons Stomatol.

Den bästa för
tändernas, munnens o. hudens vård.
Säljes å alla apotek i riket samt hos
hrr Parfym- och Specerhandlare.

var verkligen aldeles för enkel. Den försvann nu i papperskorgen — »blixtnapt», som ni själf stälfvar det.

FRÅN EN LITEN 7-ÅRIG SKALDINNA
ha vi mottagit följande skrivelse: »Jag skulle ha satt in några Vers i Idun, som jag har hittat på. Men jag sätter bara in 2 för de andra är så dumma:

Längtan.

Jag vet ett land
Ett land
Där vinden susar
Där vattnet brusar
O, det land
Det land.

Jag vet ett land
Ett land
Där solen skiner
Och monen griner.
O, det land
Det land — — —

o. s. v. Kanske vi spara fortsättningen, till dess den unga författarinnan åtminstone fått »lång klädning».

BESCHIEDEN. Först när fotografierna jämte text kommit oss tillhanda, kunna vi ge ett bestämt svar, men det är ju mycket möjligt, att vi kunna införa dem, för så vidt de omskrifna arbetena äga något konstnärligt intresse.

AMATÖRFOTOGRAF. Bilder af allmänt aktuellt intresse äro naturligtvis alltid välkomna! Edra segeltursbilder från Norge torde dock näppeligen nu kunna anses äga något sådant. Kopiorna behöfva ej vara upplustrade. Se för öfrigt uppsett till amatörfotografierna i Idun n:r 2 för i år!

AURORA. Var god angif uppsatsens rubrik, numret där den är införd samt adress för honorarets öfversändande.

ANN-SOFIE. Efter som ni »sväljt sockerbiten och åter är människa vorden», kanske ni också är männeka att svälja Iduns piller: Skrif aldrig »Några penndrag» mer!

14 NOV. Första sändningen icke lämplig för Idun. Nummer 2 torde däremot vid tillfälle kunna komma till beders.

M. O. Ja, tack, när de fylla 100 år!
ALLIE. Efterfrågade adressen endast: Gefle.

ELSA. Nej, nu ha vi fått nog och öfvernog af höstpoesi!

MARGUERITE. Passabel efterklang, men intet att uppruntra!

S. H. Skisens lider af ett effektsökeri, som slår öfver i banalitet. Användes ej.

BIEN. Senast levererade »biten» väl mager at serveras på Iduns fat.

DUBBEL W. Att »ändra» uppsatsen, så att den blefve användbar, vore att helt och hållet skriva om den. Och det kunna vi ej åtaga oss.

KAROL. Fotografierna komma och artikeln inne, som Ni ser. »Ett försök» kunna vi ej erinra oss och ha förgäfvets sökt den bland våra papper. Äsytter ni ej möjligen »En uppgift för våra unga flickor»?

T. L.*** Vi motse med nöje de omskrifna fotografierna.

»PRENUMERANTER». Vi vilja gärna tillmötesgå eder önskan beträffande det föreslagna porträttet. Men gifven ett godt råd: hvem annoda som lämplig biografi?

L. Vi kunna ej upptaga Iduns uttymme med en dylik förteckning, men ni kan helt visst erhåla den från hvilket obligationskontor som helst. Tillskrif t. ex. Växelkontoret, Norrbro nr 12, Stockholm, och bifoga porto!

H. L. Den lilla stämningdikten skall vid tillfälle användas.

A. SIXTEN S. Djärfve yngling! Den förskräcklige papperskorgadraken, som ni drog ut »tt besegra, blef er tyvärr öfvermäktig. Men trösta eder — hvassare svärd än edert har slinit mot hans garfvade hud.

GEMMA LINDE. Som H. L. här ofvan!

»S. M. S.» Norrköping. Annonsen kostar 1.50 pr gång.

»S-d.» Karlstad. Annonsen kostar kr. 1.50 pr gång, rest. torde omg. insändas.

REDAKTIONEN.

Flytande Silfver

Öfverträffadt Silfverputsmedel.

Rifver icke, nöter icke, men förlänar däremot föremålen en garanterad ren silfverbeläggning med hög glans. Arbetet och kostnaden ringa. Pris pr flaska 1:50. I Apoteken, Färg-, Parfym-, Specer- och Bosättningsaffärer; i parti hos

WILH. BECKER,

Kungl. Hofleverantör,
5 Malmtorgsgatan 5,
STOCKHOLM.

Husmödrar! Spara
är lösen för hvarje husmoder med en begränsad hushållspenning!
Huru göra en verkligt stor besparing? Jo, använd den i Edra hushåll! Pellerins Margarin, Göteborg, som är bäst, drygast och billigast!

Den, som behöfver siden,

torde rekvirera provver af vårt med de sista nyheterna rikhaltigast sorterade lager i svarta, hvita och kulörta sidentyger till blusar, bal-, sällskaps- och promenad-toiletter.
Försändas direkt till privatpersoner meter- och styckevis till fabrikspriser.

E. Spinner & C:o

förr J. Zürrer's Sidenfabrik, Zürich.
Grundlagd 1825.

Sparkasseräkning
5 proc. ränta.
Nordiska Kreditbanken
8 Drottninggatan 8
Mynttorget 4 Drottninggatan 102

Louis Roederer
Carte Blanche,
Grand Vin Sec.
Extra Dry.
Reims.

AGRA MARGARINFABRIK,
STOCKHOLM,
levererar alltid kärnfärskt
Grädd-Margarin.

Sv. Panoptikon
Stockholm.
* Största sevärdhet. *

Bankaktiebolaget
Stockholm—Öfre Norrland,
Drottninggatan 6.
Hushållräkning 5 %.
Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

Aktiebolaget
Sundsvalls Handelsbank,
Gustaf Adolfs torg 14,
godtgör å Sparkasseräkning 5 proc.
(G. 94245)

Depositionsräkning
Räntegodtgörelse 5 1/2 proc.
Aktiebolaget

Stockholms Diskontobank
Hufvudkontor: REGERINGSG. 1
Afdelningskontor: HÖTORGET 8.

FÖRVARINGSFACK
uthyras af
AKTIEBOLAGET
STOCKHOLMS HANDELSBANK
8 Arsenalsgatan 8.

Sydsvenska
Kredit-Aktie-Bolaget,
Stockholm, Fredsgatan 24.
Afdelningskontor Götgat. 31.
(Fonder kr. 4, 340,000)
Deposition 5 1/2 %
Sparkasseräkning 5 %
Upp- & Afskrifning 3 %

Renligt, snyggt och billigt
till sin användning är Lagermans Metall-Puts-Pulver, "Tomten". Säljes hos alla välförsedda hrr speci- & diversehandlande i riket. Ende tillverkare: Kraft-Tvål-Fabriken, Jönköping.
Prisbelönt senast vid Världsutställningen i Paris.

Australisk
Kött-Extrakt
"W. Reimers"
— är bäst —
Agent C. G. Bäckström,
STOCKHOLM.

Clara Fabriks
Stearinljus
SECLARA

J. & F. Martell
*
**
***
VO
VSO
VSOP
VVSOP
Cognac.

Damernas uppmärksamhet
fästes på att i »Magasin Noir» finnas alltid säsongens Nouveautés i svarta Klädningstyger, och på grund af mina stora direkta inköp kan jag erbjuda mina artiklar till långt billigare priser än någon annan affär.

Fantastyger i flera hundra mönster från 1: 50 till 6 kr.	Pogoli, matt, smalarandigt, fr. 3: 00 till 4: 35	Mohair, släta och fasonerade, från 1: 50 till 6 kr.
Genombrutna tyger af siden och ylle från 1: 95 till 9: 00		

Magasin Noir,
5 Stora Vattugatan 3, 1 tr. upp.
Specialaffär i Svarta Klädningstyger af ylle och siden.

Damkläde från 1: 50 till 12: 00	Armyre, mycket elegant, 2 kr., 2: 35 å 2: 75.	Långrandiga Tyger från 2: 00 till 9: 00.	Kapptyger och Krimmer i stort urval.
---------------------------------	---	--	--------------------------------------

Största urval af Tyger till promenaddräkter.
Lokalen öppen kl. 10 f. m.—4 e. m. — OBS! Bestämda priser. Provver portofritt.

Allm. 8 68 4736
Riks 1 79
Olaus Olssons Kolimport-A.-B.
Stockholm.
1:ma ANTHRACIT.
Hushållskol. Cokes. Briketter.

Skånes Enskilda Bank
uthyr i sitt brand- och dyrkfrla
Förvaringshvalf
fack mot årlig hyra af 20, 25, 35, 75 kronor, beroende på storleken.

Friestedts Foderbenmjöl (Guldmedalj). Säljes genom hrr apotekare och handlande. A. W. Friestedt, Stockholm.

Aktiebolaget Arvid Böhlmarks
LAMPFABRIK
Största urval Svenska Lampor!
Matadorbrännare. * * * * Sveabrännare.
Butiker med större sortiment: Hötorget 8. Götgatan 3. Stora Nygatan 33.
Öfriga butiker: Höbergsgatan 21.

Mattor, Möbelytyger, Gardiner m. m.
Nyaste mönster — största urval — billigaste priser.
Möbler och Dekorationer.
Stor utställning af de modernaste stilarter i möbler.
Kostnadsförslag till möblering af hela våningar och särskilda rum lämnas på begäran.
MYRSTEDT & STERN
Kongl. Hofleverantörer
11 Drottninggatan 11
STOCKHOLM.

Suomis
Isif
räntor
— Begär prospekt! —

Praktiska gångmattor.
Vid Krontorps gård, adr. Värmlands Björneborg, försäljas till 65 öre pr meter vackra hållbara gångmattor, förfärdigade af starkaste cellulosa-fiber. Sändas mot efterkr. Försök några meter på prof. (2418)

2,000 st. Blomkrukor,
finfina, i alla storlekar, däribland ett parti mycket stora, passande till större bladväxter, bortslumpas till otroligt nedsatta priser, krukor som kostat 12 å 10 kr., säljas till 8 å 5 kr., krukor, som kostat 7 å 8 kr., till 3: 50 å 4 kr. st., för öfrigt blomkrukor i vanliga storlekar till 75 öre å 1: 50 st.
Johan F. Johansson
30 Regeringsgatan 30.
Blomkrukorna finnas äfven i filialen 35 & 37 Riddaregatan, Strandmagasinet.

För blomstervänner!
Haarlemska blomsterlökar, Hyacinther, Tulpaner, Narcisser, Crocus etc. 1:ma kval. nu inkomna.
TJÄDERS FRÖHANDEL,
1 St. Nygatan. 7 Östorgsgatan.
Önskar man till jul eller nyår få sina lökar i blom är rätta tiden att nu inplantera dem. För att under en längre tid af vintern hafva tillgång på blommande hyacinther etc., är bäst att med tre å fyra veckors mellanrum inplantera lökar, då dessa helt naturligt blomma å skilda tider. Lökarne inplanteras i 4 å 5 tums krukor, samt ställas därefter i en kallare eller annan mörk och sval plats. Om 8 å 10 veckor har rotbildningen försiggått, hvarefter de framtagas och ställas i fönster etc. i och för den egentliga drifningen.
Medicinska Bröstkaramellen "HOSTA ICKE"
är enligt läkares omdöme den mest välgörande, som hittills förts i handeln.
Ende tillverkare **C. A. Jansson,** Mariagatan 16.
Försäljningsbodar: Ragvaldstrappor. Höbergsgatan 27 B Malmstorgsgatan 6. Regeringsgatan 83.

Nyaste & finaste
Parfym
för hushåll
Perles d'or
Wilhelm Rieger,
Frankfurt a. M.
Finnes i alla finare parfymaffärer.

Tidaholms Fantasimöbler,
rikhalt. urval i fornnord. stil. Fullst. rumsmöblemang utföras i alla olika variationer efter order. Mod. mönster för glödbränn. o. kullerering uppläggas, glödbränn. verkställes. Begär prisuppgifter från Tidaholms Bruks Aktiebolag, Tidaholm. (Försäljningsmag. Beridarebangs. 27, Sthlm.)
Hartmanns Normal-Artiklar
(Sundhetsbindor för damer).
Praktiska! Oumbärliga! Af läkare förordade! Paket å 6 st. kr. 0.80. Paket å 12 st. (nägot mindre format) kr. 1.25. Gördel kr. 0.75 finnas: Hufvuddepöten 54 Grefturegatan, Allm. Tel. 10441, Franska Modemagasinet, Lästmakaregatan 2, samt Jönköpingsmagasinet, Regeringsgatan 45. (G. 101977)

God hälsa förutsätter rikligt godt blod. Blodet är rikt endast om det i riklig mängd innehåller järn, och detta järn måste vara haemoglobin.
Capsuloids innehåller den bästa och renaste haemoglobin och tillför blodet just den därpå behöfliga kvantiteten.
Capsuloids täles af den svagaste mage, af gammal och ung.
Capsuloids åstadkommer rikt blod, som botar alla kroniska sjukdomar, försakade af blodbrist och bleksot.
Capsuloids är den bästa järnmedicin.
Capsuloids erhålles i askar å 2,50 å alla apotek.